

Software Bus

The screenshot shows a Linux Live environment with several windows open:

- linux-gamers.net live!**: A list of installed software including ArmagetronAd, Astromenace, Blooby Volley, Chromium-BSU, Extreme Tux Racer, Foobillard, Frozen Bubble, Ibreakout2, ltris, ltris-ii, ltris-ii-patt, ltris-ii-demo, Pingus, Secret Maryo Chronicles, Teeworlds, World of Goo Demo, XMMS, Xfce, Xfce in LAN, xterm Terminal, Wicd Network Config, alsamixer Sound Volume, chat IRC Client, and Mozilla Web Browser.
- Extreme TUX RACER**: A game window showing a penguin on a snowy track with a score of 1:16⁰² and 4 Coins, 36 Goal.
- System Icons**: Includes Wi-Fi, USB, U3, and a taskbar at the bottom with icons for Windows 7, Tux, and various applications.

De ideale camera (Videocam vs DSLR)
 Rhino - Versnellen met RAM-disk
 'The making of' GigaHits
 Gebruikersdag 5-2-2011
 ERP-systemen

Inhoud

- 1 Voorpagina
- 2 Inhoud
- 2 Van de redactie
René Suiker, hoofdredacteur
- 2 Bij de voorplaat
- 3 Een stukje geschiedenis
Henk van Andel
- 4 CompUfair op 5-2-2011
René Suiker
- 6 Rhino, versnellen met RAM-disk
Rein de Jong
- 8 Advertentie PC-Active
- 9 Samen sterk
Jeroen Huisman
- 10 Meer profijt van mobiel internet in het buitenland
Marius Hille Ris Lambers
- 12 live.Linux-gamers.net: "boot 'n play"
Henk van Andel
- 14 The making of the GigaHits
Henk van Andel
- 18 De ideale camera
Piet Baaijens
- 21 Boeken lezen met Linux
Nicolaas A. Kraft van Ermel
- 22 ERP-systemen
René Suiker
- 26 Advertentie PCM
- 27 Gratis boeken lezen met Wow! eBook
Piet Baaijens
- 28 Rhino's Tips uit HCC!forums
Rein de Jong
- 30 GigaHits 2011-1
Henk van Andel
- 31 Colofon
- 32 De truc met de kaart
Ernst Roelofs

Bij de voorplaat

Het jaar is nog maar net begonnen, en daar valt alweer een clubblad van eigen makelij in de brievenbus, met tips en trucs en handige weetjes. Een hele Bus vol! 'n Goed 2011 gewenst!

Van de redactie

Het nieuwe jaar is begonnen. Namens de gehele redactie wil ik alle lezers een gelukkig en vooral gezond 2011 toe wensen. Daarnaast wil ik ook de wens uitspreken dat we met elkaar nog veel plezier met onze computerhobby kunnen beleven.

Voor mij begon het nieuwe jaar niet geweldig. Alles ging kapot: computer, internet, telefoon. Dan blijkt toch maar weer hoe afhankelijk we van al deze snufjes zijn geworden. Je bent finaal onthand. Blijkt ook maar weer eens hoe belangrijk het is om een goede back-up te hebben. Verder kan het geen kwaad om al die wachtwoorden en codes die je hier en daar gebruikt ergens overzichtelijk bij elkaar te hebben.

Computer kapot moet u trouwens niet te letterlijk nemen. Hij is nog vrij nieuw en nog niet helemaal uit elkaar gevallen. Al met al had ik mijn computer te gehaast geconfigureerd, ook weer omdat je gewoon niet meer zonder kunt. Maar te gehaast is niet goed. En dus viel hij vaak uit, soms weigerde hij drives te vinden, nog steeds zijn er trouwens wat drives op mijn netwerk niet te benaderen. Verder doen lang niet alle USB poorten mee, wat toch ook omslachtig is, met al die sticks en dingetjes die je tegenwoordig nodig hebt.

Misschien is het goed om een keer een artikel te plaatsen over hoe je je nieuwe computer goed inricht en wat je aan voorbereidingen moet treffen. Wie zou daar nou eens iets leuks over kunnen schrijven? Ik kan wel de nodige vragen verzinnen, maar de oplossingen heb ik nog niet.

Kijken we terug op 2010, dan zie ik dat we erin zijn geslaagd een mooi blad uit te geven, maar met name door mijn schuld zat de eindredacteur altijd heel erg strak tegen deadlines aan te werken. Het nieuwe jaar begint al niet veel beter. Maar goede voornemens, die waren er toch wel? Inderdaad, die zijn er zeker. Maar ziekte gooit soms ook roet in het welbekende eten. Daarom zijn stukken later afgekomen dan gepland.

Al met al aan deze kant een hoop gedoe bij het begin van het nieuwe jaar. Hopelijk is dit niet tekenend, maar gaan we vanaf nu de goede weg op. Ook deze keer hebben we weer een SoftwareBus vol met artikelen voor en door leden, met voor elk wat wils.

Petra Claessen heeft de HCC verlaten voor een nieuwe uitdaging. We wensen haar veel succes hiermee. De mededeling kwam in elk geval voor mij nogal onverwacht, maar de invulling van de HCC-rubriek in ons lijfblad gaat wel gewoon door.

In het kader van 'the making of' gaat Henk van Andel in op het tot stand komen van de GigaHits, de vaste bijlage bij de SoftwareBus.

Uiteraard kunt u in dit nummer ook vooruitblikken op onze CompUfair op 5 februari aanstaande. Daarvoor heeft CompUsers weer alles uit de kast gehaald om de bezoekers een geweldige dag te bezorgen. Lees de aankondiging, wordt enthousiast over het programma van lezingen en workshops en komt allen. Voor het laatste nieuws verwijst ik weer graag naar onze website: www.CompUsers.nl.

Maak ik in het begin van dit artikel pijnlijk duidelijk dat ik niet zo heel veel kaas van die computer heb gegeten, elders in dit nummer laat ik iets los over wat ik er professioneel dan wel mee heb. Een nieuw soort artikel, misschien valt het helemaal niet in de smaak, maar we proberen weer eens iets uit. Ruimte voor experimenteren moet er in een verenigingsblad ook zijn.

Als het wel aanslaat zijn er misschien meer mensen die op een dergelijke manier iets aan hun medelezers kwijt willen. U bent bij deze van harte uitgenodigd om kopij te leveren. Verder staat dit nummer weer aandacht voor onze vaste speerpunten Linux, DigiFoto, enz.

Enfin, maakt u van 2011 een fantastisch jaar en mag deze SoftwareBus u ook weer inspireren voor uw computerhobby.

René Suiker
hoofdredacteur

Een stukje geschiedenis

In de vorige SoftwareBus werd 'Making of SoftwareBus' beschreven. Deze keer is de GigaHits aan de beurt. Het lijkt me leuk om eens een terugblik te werpen. Dan zien we niet alleen het 'hoe', maar ook het 'waarom'.

CompUsers bestaat al meer dan 30 jaar. Eerst onder de naam CP/M-gg; na een fusie met de MS-DOS-gg werd het de DOSgg en twee jaar geleden is de naam gewijzigd in CompUsers.

CP/M zorgde eind jaren 70, toen de 'processor' nog 'microcomputer' werd genoemd, voor een doorbraak. Er kwamen 'floppy's' beschikbaar. CP/M was daarvoor het eerste 'disk operating system'. Later groeide hieruit MS-DOS, dat Microsoft leverde voor de IBM-PC onder de naam PC-DOS. Dat is verder uitgegroeid tot Windows.

Omdat CP/M redelijk los stond van de hardware (het BIOS verzorgde dat toen ook al), kwam er al snel een grote hoeveelheid 'public domain' programmatuur. Die werd verspreid op floppy's, een belangrijke activiteit van de CP/M-gg.

Je voelt het al aankomen. Begin jaren 90 werden de floppy's te klein en kwam de DOSgg met CD-ROM's. Nu zijn floppy's al vele jaren uitgestorven. Mijn kleinkinderen vroegen me lang geleden: "Opa, wat zijn floppy's?"

En al zo'n tien jaar brengen we DVD-ROM's uit, die inmiddels de basis vormen voor de software-distributie van CompUsers. Meestal dual-layer DVD's met een capaciteit van 8,5 gigabyte.

René Suiker schreef in de vorige SoftwareBus over 'The Making of SoftwareBus'. Hij wist niet hoe lang de SoftwareBus al bestaat. Dat kan ook niet, daar is hij 'te jong' voor :-)). De SoftwareBus bestaat ook al sedert eind jaren 70. Het begon met een gedrukte catalogus van de beschikbare 'public domain' software. Van elke floppy een pagina, waarop alle daarop voorkomende programma's werden genoemd.

Die catalogus moest naar de leden. Er kwam een abonnementensysteem. En dan ligt het voor de hand er ook maar een 'blad' bij te doen. Het 'blad' kreeg de naam 'SoftwareBus', omdat CP/M werd gezien als een soort universele busstructuur voor software. Daar tegenover was toen de S-100-bus bekend voor CP/M-systemen, de 'ruif' waar je allerlei uitbreidingskaarten in kon steken. Nu is dat de PCI-bus in desktop pc's, maar omdat bijna alles al op het moederbord zit, zijn uitbreidingskaarten ook aan het uitsterven.

De SoftwareBus had een bijlage: de catalogus. Deze werd 'Aanhangwagen' genoemd. Het geheel werd uitgebracht op A5-formaat en was losbladig (nou ja, licht gelijmd in de rug) en voorzien van gaatjes. Je moest eens weten wat een protesten we kregen toen we de gaatjes weg lieten!

Na dit stukje geschiedenis ook meteen maar proberen om een blik vooruit te werpen. Met de komst van breedband-internet veranderde veel. Bijna iedereen heeft technisch de mogelijkheid om zelf de nodige software in huis te halen. Toch geniet de GigaHits (en de andere titels van CompUsers, de 'specials') nog steeds een grote populariteit. Het presenteren van de software op een overzichtelijke manier bespaart een heleboel zoekwerk. En heel vaak zullen de gebruikers interessante software op een GigaHits tegenkomen, waar ze anders nooit aan gedacht zouden hebben. Zonder downloaden.

Hier speelt wellicht hetzelfde als bij 'papier'. Met de komst van computers en internet zouden kranten en tijdschriften snel verdwijnen, werd voorspeld. Kantoren zouden 'papierloos' worden. De praktijk? Door de computers en printers is het papierverbruik hoger dan ooit. Mensen vinden het nu eenmaal prettiger om een papier te lezen op de plaats en het moment dat het hen schikt. Dat is wat anders dan thuis achter de pc op een beeldscherm te moeten turen.

Kom ook op 5 februari achter je beeldscherm vandaan. We zien je die dag graag op de *CompUfair* in De Bilt.

Henk van Andel
Voorzitter CompUsers

CompUfair

René Suiker

**HCC-dagen gemist? Geen nood, 5 februari is er de CompUfair.
Een gezellige CompUsers bijeenkomst met diverse Groeperingen,
Workshops en natuurlijk de Koopjesmarkt.**

U bent ook van harte welkom als u wèl op de HCC-dagen bent geweest.

Op 5 februari aanstaande vindt de eerste CompUsers-bijeenkomst van 2011 plaats. Traditiegetrouw is er op de eerste bijeenkomst van het nieuwe jaar voor onze leden gelegenheid hun overbodige computerspullen aan de man te brengen.

De allereerste CompUfair

U weet het nog, de HCC-dagen zouden niet doorgaan en CompUsers wil graag alle leden wel zo'n evenement gunnen. Uiteindelijk zijn de HCC-dagen toch doorgegaan, en nog behoorlijk succesvol ook: het was weer een gezellig verenigingsgebeuren. Maar goed, daarover is in het vorige nummer reeds uitvoerig gerapporteerd, dus dat ga ik nu niet herhalen.

Maar nu dus, 5 februari. In het vorige nummer was aangekondigd wat je daarvoor moest doen. Intussen heeft het weinig zin dit te herhalen, want bij het verschijnen van dit blad is de inschrijving reeds lang gesloten.

We wilden heel groot uitpakken, als alternatief voor de HCC-dagen en dat hebben we in de naam van het evenement terug willen laten komen. Vandaar *CompUfair*. CompU, want het blijft een CompUsers activiteit. Met *fair* wilden we aanduiden, dat het een grootschalig marktgebeuren zou worden. We hadden in principe alle interessegroepen uitgenodigd.

Nu de HCC-dagen toch zijn doorgegaan wordt het desondanks nog steeds een megaspektakel.

In dit artikel willen we aangeven wat er deze dag allemaal te doen is en waar en wanneer we u verwachten. Echter, het zal

u bekend zijn, tussen het moment van schrijven en het moment van lezen zit toch nog een flinke periode en daarbinnen kunnen zich nog ontwikkelingen afspelen. Voor het laatste nieuws aangaande deze dag kunt u dan ook nog steeds het best terecht op onze website: www.CompUsers.nl

De locatie is het inmiddels vertrouwde H.F. Witte Centrum in De Bilt. Alle leden en hun introduc e(s) zijn van harte welkom en de toegang en het parkeren zijn gratis. Alleen voor de consumpties dient betaald te worden.

Programma

We hebben deze dag, zoals u van ons gewend bent, weer een uitgebreid programma van workshops en lezingen en vullen deze keer een extra grote zaal met een groot deel van onze activiteiten.

In onderstaand schema ziet u de indeling van het centrum.

We hebben de Colenberghzalen I en II als  en grote zaal in gebruik, zodat al onze gasten ook een plekje kunnen vinden, onze eigen Platforms zich goed kunnen presenteren, en we ook nog ruimte over hebben voor de verkoop van het een en ander. De balie zal weer een en ander in de aanbieding hebben en u ook graag de weg wijzen, o.a. naar de workshops en lezingen.

De lezingen zullen in de 'Over de Veghtzaal' plaatsvinden.

Het programma voor de lezingen:

10.00-11.00	VoIP met Skype	John van der Laak
11.15-12.15	Word Office 2010	Christ van Hezik
12.30-13.30	Exif-informatie bij een foto, wat kan ik daarmee?	Rinus Alberti
13.45-14.45	In 10 stappen over op Ubuntu	Nicolaas Kraft van Ermel
15.00-16.00	Hoe maak ik een website?	René Suiker

De workshops vinden plaats in de Jagtkamer. Het programma:

10.00-11.00	Open Office Calc	Cees Otte
11.15-12.15	Open Office Calc	Cees Otte
13.45-14.45	De Gimp	Isja Nederbragt
13.45-14.45	De Gimp	Isja Nederbragt

Als u uw teksten gewoonlijk maakt met Writer, dan komt op een gegeven moment de vraag naar boven wat u met de andere programmaonderdelen van OpenOffice.org kunt doen. Zou Calc bijvoorbeeld handig kunnen zijn voor iemand die van nature een tekstenbakker is? In de workshop 'Kennismaken met Calc' laat Cees Otte u zien dat Calc ook voor een maker van teksten misschien wel meer van pas zou kunnen komen dan je in eerste instantie zou denken. Calc is het spreadsheetprogramma van OpenOffice. Dat betekent dat u er allerlei berekeningen mee kunt uitvoeren. Maar u kunt Calc ook inzetten als eenvoudige database en de gegevens daaruit toepassen in een tekstdocument. In deze workshop zullen we deze beide aspecten vluchtig verkennen.

De GIMP is een volwaardig fotobewerkingsprogramma, er kan dus heel veel mee. Doel van de workshop is:

- kennismaken met de GIMP
- enkele bewerkingen uitvoeren
- inzicht in de manier waarop een panorama van meerdere foto's gemaakt kan worden
- de eisen die dit aan het fotograferen stelt

In de workshop gaan we een (eenvoudige) panoramafoto maken (zie afbeelding).

Voorinschrijven voor de workshops (via onze website) is gewenst, dit in verband met de verwachte opkomst. De helft van de plaatsen worden via voorinschrijving toegewezen, de andere helft wordt ter plaatse uitgegeven aan de informatiebalie.

Bij de lezingen is doorgaans wel een plaatsje te vinden, dus hiervoor vinden geen voorinschrijvingen plaats. De toegang tot de lezingen en workshops is, zoals u van ons gewend bent, geheel gratis.

Groeperingen

De volgende groeperingen zijn onze gast en zij zullen ook hun best doen om u een geslaagde dag te bezorgen:

- HCC!Astrologie IG. Hier kunt u uw horoscoop laten trekken.
- HCC!Genealogie IG. Hier kunt u kennis maken met het opzetten van een stamboom met behulp van de computer.
- HCC!Modelbaan automatisering IG. We willen ons presenteren met een tweetal demobanen. Beide banen worden aangestuurd met het programma Koploper© waarbij de ene baan een blokgestuurd systeem is en de andere een treingestuurd systeem. Ook aanwezig is de verkoop en reparatie-

tieservice voor de hardware uit ons ledenpakket.

Daarnaast kunnen mensen met vragen over allerlei modelspoorssystemen bij ons terecht onder het motto "Wat we niet weten, zoeken we voor u uit."

- HCC!ClubPerfect IG wil WordPerfect Office X5 promoten. Daarnaast wil men, zoals steeds, vragen van bezoekers beantwoorden over de door ClubPerfect ondersteunde Corel-software.
- HCC!P2000 IG ondersteunt de bezoekers op alle mogelijke gebieden aangaande de P2000 computers. Een wat ouder beestje, maar het doet het nog prima.
- HCC!Trainsim IG zal de meest gebruikte treinsimulatieprogramma's en alle facetten van het besturen van een trein aan het publiek demonstreren. Geïnteresseerden die nog geen treinsimulatieprogramma hebben, kunnen tegen gereduceerde prijs een starterspakket aanschaffen.

CompUsers in de zaal

Onze Platforms doen hun best om er iets moois van te maken. We houden een demonstratie Webcamtelefonie, een woord dat Word nog niet herkent. Er wordt uitleg gegeven bij het Platform Linux hoe u uw pc omzet naar de Linuxvariant Ubuntu (zie trouwens ook het lezingenprogramma). Het Platform Digifoto is deze keer speciaal ingesteld op Macrofotografie.

Daarnaast is er nog veel meer te beleven.

Koopjesmarkt

De HCC!Dagen zijn voorbij, de geschenken van Sinterklaas en kerstman zijn uitgepakt en geïnstalleerd en wat nu met dat nog werkende maar voor u verouderde materiaal. Andere hobbyisten willen die vaak wel hebben. Daarom organiseren we tijdens de CompUfair weer een koopjesmarkt in de Grote Zaal. Gratis voor leden van de CompUsers IG.

We gaan niet moeilijk doen, maar de volgende regels moeten in ere gehouden worden:

- Niet aangemeld, géén plaats.
- U moet lid zijn van CompUsers.
- De aangeboden hardware moet werken.
- De aangeboden software moet legaal zijn.
- U moet bereid zijn uw persoonlijke gegevens aan de koper te verstrekken i.v.m gebruiksaanwijzingen en eventuele drivers.
- Niet verkochte materialen neemt u zelf mee terug.
- CompUsers is niet aansprakelijk voor de artikelen.

Slotwoord

We menen een boeiend programma te hebben samengesteld en rekenen dan ook op een grote opkomst. Daarnaast zullen deze keer, bij wijze van extra promotie, op gezette tijden verlotingen plaatsvinden. Het zullen geen auto's of huizen zijn die we cadeau doen, maar altijd iets wat in meer of mindere mate verband houdt met de computerhobby. Hieraan zijn geen kosten verbonden; u kunt dus niet verliezen, alleen maar winnen.

We zien u graag op 5 februari aanstaande.

● Rhino - versnellen met RAM-disk ●

Rein de Jong

Een SSD te kostbaar? Er bestaan ook andere methoden om je PC te versnellen. In dit artikel worden de voor- en nadelen van een RAM-disk haarfijn uitgelegd

Een RAM-disk is een virtuele harde schijf. Een deel van het werkgeheugen (RAM) wordt door het besturingssysteem gebruikt om een harde schijf na te bootsen. Aan deze 'schijf' wordt een schijfletter toegekend. Omdat we de RAM-disk gaan gebruiken voor tijdelijke opslag, is het niet erg dat de inhoud bij het uitschakelen van de computer verloren gaat. Voordeel van een RAM-disk is de **SNELHEID**. Een ander voordeel is dat een RAM-disk niet slijt! Die is altijd met de hoogste snelheid toegankelijk. Nog vele malen sneller dan de SSD (zie de CrystalMark snelheidsmeting).

	Read [MB/s]	Write [MB/s]
All	4573	4400
Seq	4412	4053
512K	725.5	520.4
4K	622.8	460.3
4K QD32		

Afb. 1 - Performance van mijn RAM-disk

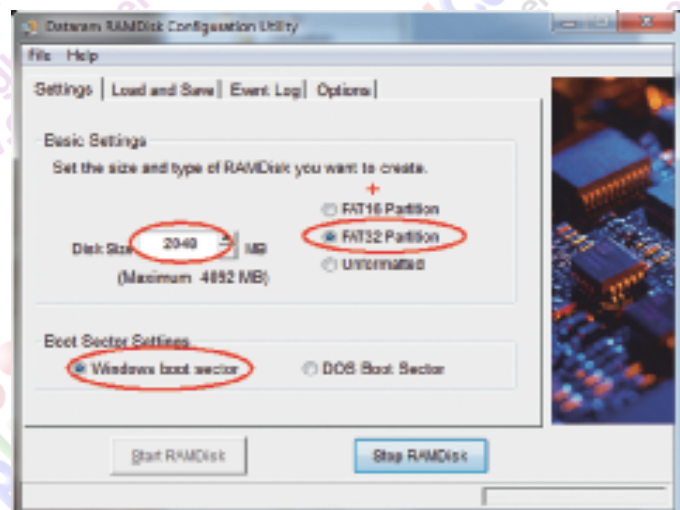
Een RAM-disk kan gebruikt worden voor het versnellen van:

- Databases
- Internet Explorer en Firefox cache voor sneller surfen
- Audio- en Videobewerking
- CAD-programma's
- Photoshop Scratch Disk
- Versnellen CD-duplicering
- Spelletjes
- Webservercache
- TEMP-files
- Bepaalde applicaties met hoge eisen op het gebied van: I/O, bandbreedte of hoge veiligheidseisen.

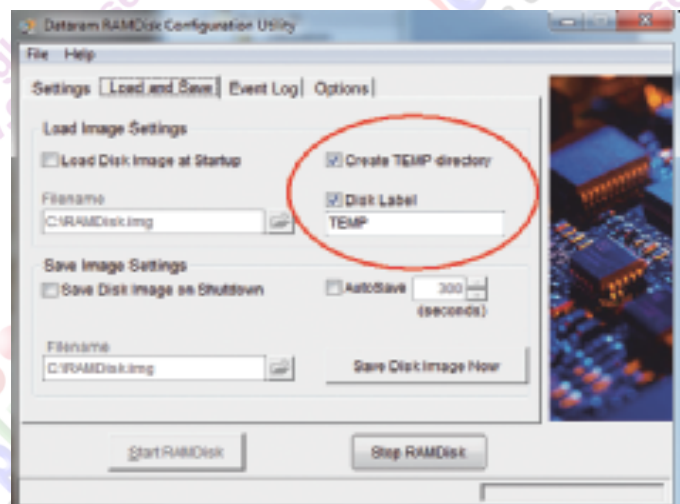
Installeren RAM-disk

- Download Dataram RAMDisk (zie links) en installeer het op de SSD.
- Na installatie kun je de instellingen van mijn 2048 MB RAM-disk kopiëren of desgewenst een andere waarde kiezen. Gebruik alleen een RAM-disk wanneer er meer dan 3 GB geheugen in de machine aanwezig is. Dataram RAMDisk is beperkt tot 4 GB. Wens je meer, dan zul je moeten betalen.
- Stel je RAM-disk in, zoals de afbeeldingen 2 en 3 tonen.

- Wanneer je RAM-disk hebt ingesteld zoals getoond, ga dan terug naar de tab: 'Settings' en klik op knop [Start RAMDisk].
- Wanneer je de RAM-disk op deze manier hebt gemaakt, dan wordt de eerstvolgende vrije schijfletter gebruikt voor de RAM-disk. Klik op Computer om de schijfletter te achterhalen.

Afb. 2 - Instellen 'Settings' Tab - Dataram RAMDisk

Afb. 3 - Instellen 'Load and Save' Tab - Dataram RAMDisk

- Sla de instellingen van de RAMDisk-configuratie utility op door op File -> Save Settings te klikken. Nu kan de Utility worden gesloten.
- Herstart de computer en controleer of de RAM-drive ook dan weer aanwezig is.
- Klik op Computer. Er is nu een nieuwe schijf (TEMP genaamd), die is 'gemount' onder de eerst vrij schijfletter. Open je de schijf, dan is er een map genaamd 'Temp' aanwezig. Onthoud de schijfletter. Die hebben we later nodig.

Wens je zelf een schijfletter toe te kennen aan de RAM-disk, dan kan dat alleen wanneer je bereid bent om bij afsluiten van het systeem de inhoud van de RAM-disk op te slaan en die bij opstarten van de computer weer in te lezen. Uit performance-overwegingen raad ik dat af.

Wil je het toch, doorloop dan onderstaande stappen.

- Kies bij de 'Settings tab' (afb. 2) voor: 'Unformatted'
- Stel de 'Load en Save' tab (afb. 3) als volgt in:
 - o Vinkje bij: 'Load Disk Image at startup'
 - o Vinkje bij: 'Save Disk Image on Shutdown'
 - o Filename: C:\RAM-disk.img
- Alles ingesteld? Ga dan terug naar de 'Settings'-tab en klik op [Start RAMDisk].
- Rest nog het formatteren van de RAM-disk en het toekennen van de juiste schijfletter. Dat doe je als volgt (RMK = rechtermuisknop):
 - o RMK op Computer > Beheren > Schijfbeheer.
 - o Hier zie je de TEMP-schijf > RMK op de schijf > Kies 'Nieuw eenvoudig volume' > Laat de waarde staan op het maximum > Klik [Volgende] > Kies een vrije schijfletter (bv. R:amdisk of T:emp) Ik heb T: gekozen. > Klik [Volgende] > Kies een bestandssysteem FAT32 of NTFS > Kies volumenaam > Vinkje bij snelformatteren > Klik [volgende] en dan [Voltooien].
- Klik op Computer. Er is nu een nieuwe schijf(TEMP genaamd), die is 'gemount' onder T:. Open je de schijf, en maak de volgende mappen aan:
 - o TEMP - voor je tempbestanden
 - o FirefoxCache - wanneer je de Firefox cache op de RAM-disk wenst te plaatsen
 - o ChromeCache - Voor de cache van Google Chrome
 - o Eigen keuze - Voor andere caching of temp-bestanden.
- Het is nu tijd om je pc te herstarten en te controleren of de RAM-disk naar behoren werkt.

NB: Het gebruik van de RAM-disk zal het opstarten van de pc iets vertragen. De RAM-disk moet worden aangemaakt en geformatteerd. Afsluiten duurt niet langer omdat de inhoud van de RAM-disk niet wordt veiliggesteld. Wens je dat wel, stel RAMDisk dan als zodanig in; het starten en afsluiten van de pc zal dan trager gaan. Die vertraging is afhankelijk van de omvang van de RAM-disk.

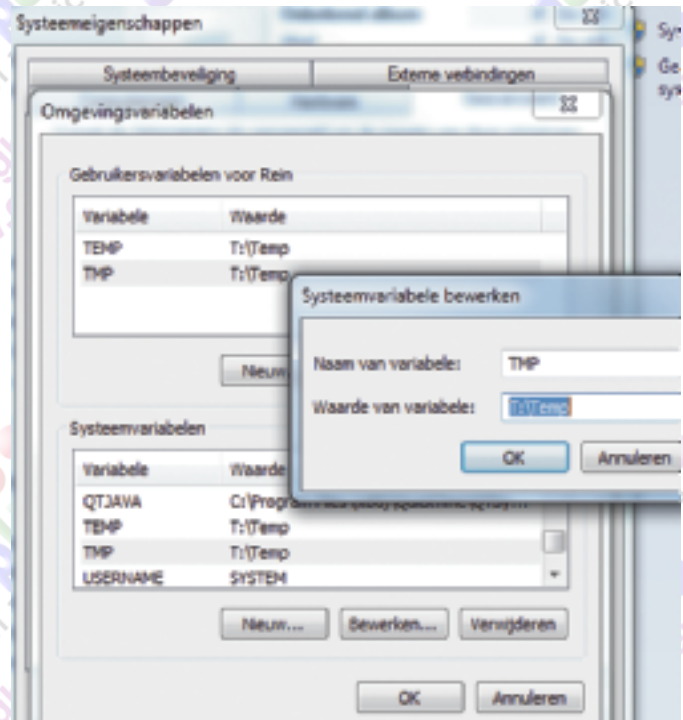
Wanneer je na de herstart de Verkenner start, zal de RAM-disk daar al aanwezig zijn, ogend als een 'normale' harde schijf. Zo niet, start dan de Dataram utility en controleer je instellingen aan de hand van de afbeeldingen 2 en 3. Voor de rest van het verhaal ga ik ervan uit dat de RAM-disk 'gemount' is als T: schijf.

TEMP verplaatsen naar de RAM-disk

De locatie van de tempbestanden ligt vast in een viertal omgevingsvariabelen. Het wijzigen daarvan doen we in de geavanceerde eigenschappen van de computer. RMK op Computer > Eigenschappen > Klik in het linkerdeel op 'Geavanceerde systeeminstellingen'. In het zich nu openende venster met systeemeigenschappen op de tab 'Geavanceerd' klikken.

Klik op de knop [Omgevingsvariabelen]. Je ziet nu een venster als in afbeelding 4.

Hier zie je bij de Gebruikersvariabelen de variabelen TEMP en TMP. Klik daar dubbel op en kies als waarde T:\Temp of een andere letter naar gelang de schijfletter die je hebt gekozen voor de RAM-disk. Blader in het venster met systeemvariabelen ook naar beneden en pas ook daar de waarden voor TEMP en TMP aan.

Afb. 4 - Instellen Temp zodat de RAMDisk wordt gebruikt

Internet Explorer Cache verplaatsen

Ook de IE-cache kan verplaatst worden naar de RAM-disk. Open IE -> Extra -> Internetopties -> tab: 'Algemeen' -> Kies de knop [Instellingen] bij 'Browsegeschiedenis' -> Kies [Map verplaatsen] -> Blader naar T:\Temp -> Klik [OK]. Je wordt nu afgemeld en de map wordt verplaatst.

Firefox Cache verplaatsen

De cache van Firefox kan ook worden verplaatst. Ik geef de voorkeur aan de RAM-cache van Firefox zelf, die al in het artikel over de SSD is beschreven. Wil je het toch, dan is het wijzer om in de RAM-Disk hiervoor een aparte map aan te maken. Dan moet de RAM-disk wel opgeslagen worden bij het afsluiten van Seven en weer worden ingelezen bij het starten. Wil je dit, dan moet je daarvoor een variabele van Firefox aanpassen.

Open Firefox -> Tik: `about:config` in op de adresregel -> Enter -> Klik met rechts ergens in de vrije ruimte -> Kies Nieuw -> String -> Kies als naam: 'browser.cache.disk.parent_directory' -> Geef het als waarde T:\Temp. -> Herstart nu Firefox.

Google Chrome Cache verplaatsen

Ook voor Chrome geldt dat er een RAM-disk met aparte map aanwezig is. Ook dan is een RAM-disk die wordt veiliggesteld van belang.

Klik met rechts op de snelkoppeling van Google Chrome -> Eigenschappen -> In het doelvenster toevoegen achter `chrome.exe`:

```
--disk-cache-dir="T:\ChromeCache"
```

Voortaan wordt de cache van Chrome in RAM-disk geplaatst.

Link:

- Dataram RAM-disk downloaden
<http://bit.ly/aunHuO>

U bent
een
fanatieke
computer-
gebruiker

U bent
niet bang
voor een
stukje
techniek

U schreeft
zonder
aarzelen
uw pc
open

U wilt alle
ins en outs
weten van
hardware
en software

U vormt
graag uw
eigen
mening
over pc's

DAN IS PC-ACTIVE HÉT COMPUTERMAGAZINE VOOR U!

SPECIAAL
voor lezers van
Compusers

Jaarabonnement

PC-Active (11 nummers)

voor het eerste jaar betaalt u slechts

€ 42,50

in plaats van € 66

OP CD: VERNIEUWD GRATIS DEFRAGMENTATIEPROGRAMMA ZIE PAG. 66

PC active

HTML5 ONDERSTEUND DOOR IE9 48
Nu ook gebruikmakend van gpu

SSD VS. HDD
Achtgrondinformatie en praktische tips voor SSD 20

OV-CHIPKAART KRAKEN
EENVOUDIG GEGEVENS UITLEZEN VOOR € 30 84

MOBIELE HACKS
Van GSM tot Android 18

32 HACK DE POGOPLUG
Maak een informatie scherm

ALLE AUDIO- EN VIDEO-STREAMS BEKIJKEN 82
Met buitenlandse server

CRIMENARE 88
Exploits, botnetten
Toegangsperiodes

STACK TRACKING 68
Analyse van de protocollen

FOTOGRAFEN IN STEREO 26
Geef 3D beelden kijkerbeleving?

FOUWENCORRECTIE 62
PC corrigeert zelf zijn fouten

ADDRY, RETRY, FAIL 14
Bug in computergames

SNEL FOTOGREPER 58
Met Hardware Lightroom

HET LAB: TWEEDE HARDE SCHIJF 80
Dit is de geforceerde DDM

PRIVACY 12
Cryptocoding V20

LEUK OF MEUK? 30
Zeld die-ongeplafte server

ROM'S EN EMULATORS: SOFTWARE- EN HARDWAREMATIG EMULEREN

NUMMERS
Nr. 242
Nieuw thema: Hacking

WOLFF
Pentest/Reverse 1.1
Fire 1.1/2
Fire 2.1/2
Offensive Exploits
0x0x2012
Pentest 1.21
Met het Gadget 8.1.0

Julian
P.11
Kobalt 1.1, 2.0
Pentest/Reverse 1.1, 1.2
Reverse 2.0/0.9

L.S. MURKIN
Pentest/Reverse 1.1
Reverse 1.0/0.9
Met het Gadget 8.1.0

PRODIGE
Met het Gadget 8.1.0
Pentest/Reverse 1.1
Reverse 1.0/0.9
Met het Gadget 8.1.0

WOLFF
Pentest/Reverse 1.1
Reverse 1.0/0.9
Met het Gadget 8.1.0

NUMMERS
Nr. 242
Nieuw thema: Hacking

Blijvend voordeel: bij verlenging van uw abonnement betaalt u elk opvolgend jaar slechts € 46,50 in plaats van € 66

Surf naar www.hubstore.nl/compuserspactive

Samen sterk

Jeroen Huisman
directeur/bestuurder a.i.

2011 is begonnen, ik wens u veel geluk, plezier en een goede gezondheid in het nieuwe jaar toe. Een jaar waarin we als HCC onze gidsfunctie in de digitale wereld gaan waarmaken. Met 2011 is er ook een nieuw verenigingsjaar voor HCC aangebroken, een jaar met uitdagingen, vernieuwingen en wederom veel aandacht voor de leden.

We hebben in 2010 afscheid genomen van directeur Petra Claessen, en zijn op zoek naar een nieuwe directeur voor de vereniging.

Een directeur die het delen van kennis, kunde en ervaringen bevordert en HCC gaat positioneren als de Gids in het digitale leven. En we zijn kritisch; de nieuwe directeur is niet alleen het gezicht van dé computervereniging binnen Nederland en België, maar heeft ook de belangrijke taak om goed naar u, de leden van HCC, te luisteren.

Hij of zij moet op juiste wijze inspelen op de behoeften van de leden. Uiteraard zitten we tot de benoeming van de nieuwe directeur niet stil, integendeel; ik ga samen met het Verenigingsbureau, diverse groeperingen en vrijwilligers hard aan de slag met het nieuwe beleid.

Graag deel ik met u een aantal belangrijke aandachtspunten voor 2011.

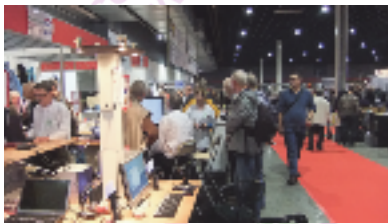
De verenigingsactiviteiten staan dit jaar centraal. We zullen vaker voor een thematische aanpak kiezen, zodat activiteiten op landelijk, regionaal en groeperingenniveau hieraan makkelijk gekoppeld kunnen worden. Op deze wijze kan HCC zich beter en professioneler profileren en spreken de activiteiten een breder publiek aan.

We hebben veel aandacht voor de groeperingen; steeds meer groeperingen werken nauwer met elkaar samen. Deze initiatieven passen goed bij HCC en zullen de aankomende jaren zeker worden uitgebreid. Er is enorm veel kennis en kunde onder onze betrokken en enthousiaste leden van de vereniging. Door gezamenlijk aan projecten te werken kunnen we deze kennis en kunde verenigingsbreed inzetten. Samen staan we sterk! En daar heeft u, als HCC-lid, weer profijt van; zo haalt u nog meer uit uw lidmaatschap!

Wat gaan we in 2011 nog meer voor u doen? We organiseren een tweede editie van HCC!digital en u kunt weer meedoen aan de Nationale Computer Opschoondag.

Daarnaast zal HCC nieuwe trainingen aanbieden zodat u uw kennis over de digitale wereld verder kunt uitbouwen. En om het productaanbod voor onze leden uit te breiden en aantrekkelijker te maken gaan we samenwerkingsverbanden met diverse organisaties aan.

Kortom, uw vereniging staat ook in 2011 weer voor u klaar.

Meer profijt van mobiel internet in het buitenland

Marius Hille Ris Lambers

In toenemende mate willen mensen, ook bij verblijf in het buitenland, gebruik kunnen maken van (mobiel) internet. Die behoefte groeit enerzijds door de toename van het aantal bezitters van een smartphone, die via hun provider in Nederland overal kunnen internetten.

Anderzijds zijn er ook steeds meer mensen die met een netbookje op reis gaan en onderweg willen kunnen mailen en internetten. Die laptop- of netbook-gebruikers hebben daartoe een mobiel internetmodem nodig, of ze moeten gebruik maken van een smartphone, die ook als modem te gebruiken is (dit heet: tethering).

Roaming-tarieven

Telecomproviders berekenen over het algemeen aanzienlijk hogere (roaming) tarieven zodra men - via hun SIM-kaartje - in het buitenland belt of gebruik maakt van mobiel internet. Iedereen kent de soms schrijnende verhalen daarover.

Wie in meerdere landen reist, lijkt dan voor elk gastland vast te zitten aan de aanschaf van een andere lokale SIM-kaart.

En dat is een klus op zich. Voor niet-inwoners is het vaak lastig lokaal zo'n SIM-kaart aan te schaffen en te registreren/activeren; niet alleen vanwege de taalbarrière. De procedures zijn ingewikkeld en een adres en rekening in het gastland lijken een vereiste. Van het binnen Europa voorgestane 'vrije verkeer van goederen en diensten' komt in telecomland nog te weinig terecht! Dit dwingt mensen die toch in het buitenland enigszins betaalbaar mobiel internet willen gebruiken tot creativiteit.

Mede dankzij de HCC!forums hoef je niet langer helemaal zelf uit te zoeken welke aanbieder je het best kunt kiezen en hoe je zo'n SIM-kaart verwerft, registreert en activeert. Je vindt in de HCC!-Kennisbank overzichten van aanbieders per land (link 1) en tips voor aankoop en gebruik.

In dit artikel wordt zowel het meest interessante aanbod aangegeuid, waarmee je in meerdere landen terecht kunt, als aantrekkelijk aanbod voor mobiel internet in één gastland.

Vodafone NL: Internet op reis - bundels

Voor gebruikers van smartphones biedt Vodafone Nederland (link 2) inmiddels alternatieven in de vorm van een aanvullende dienst 'Internet op reis'.

Deze dienst is beschikbaar voor zowel prepaidklanten als abonnees van Vodafone. Voor een Pay-as-you-go-kalenderdagtarief van twee euro kan men een dagbundel (prepaid = 20 MB/abonnee = 35 MB) dataverkeer benutten in 16 Europese landen (België, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Luxemburg, Malta, Oostenrijk, Portugal, Roemenië, Spanje, Tsjechië, Verenigd Koninkrijk en Zwitserland). Voor mensen die frequent in het buitenland verkeren is er ook een maandbundel beschikbaar. Benutting van deze bundels voor tethering is niet toegestaan. Voor sommige Vodafone-abonnees kan er een addertje onder het gras zitten. Wie in Nederland gebruik maakt van een gereduceerd tarief voor mobiel internet moet, na benutting van zo'n 'internet op reis'-bundel, de volle prijs betalen gedurende de resterende looptijd van het abonnement. Nog niet duidelijk is, of deze aanbiedingen ook benut kunnen worden voor mobiel internetten via een laptop/notebook wanneer de telefoon-SIM-kaart in een mobiel internetmodem is geplaatst.

Vodafone Ierland: Pay-as-you-go

Tot 24 november 2010 bood Vodafone Ierland voor één euro per dag mobiel internet (max. 100 MB) in meer dan 60 landen. De stormloop op deze spotgoedkope mogelijkheid leidde ertoe dat Vodafone het aanbod vanaf die datum minder aantrekkelijk maakte. Deze prepaid-telefoon-SIM-kaartjes zijn in zowel een smartphone als een laptop met HSDPA-modem bruikbaar.

Het huidige aanbod is nog steeds aantrekkelijker dan de meeste andere alternatieven. Je betaalt 2,99 euro per Ierse kalenderdag (inbegrepen dataverbruik: max. 50 Mb) voor benutting in Albanië, België, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Italië, Malta, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Roemenië, Spanje, Tsjechië, Verenigd Koninkrijk en Zwitserland. In Ierland betaal je één euro per dag. De aankoop (via eBay), registratie en benutting van zo'n SIM-kaartje wordt uitgebreid beschreven (link 3).

Hutchin3: Pay-as-you-go

De prepaid mobielinternet SIM-kaarten van deze provider zijn tegen een gelijk tarief óók te gebruiken in Groot-Brittannië, Ierland, Italië, Zweden, Denemarken en Australië. Je betaalt ongeveer 3 cent per MB dataverkeer. Behalve via aankoop in Oostenrijk zijn deze SIM-kaarten ook via het internet te verwerven (link 4).

Aanschaf-website:

MedionMobile/ALDI Talk Duitsland:

Pay-as-you-go

Wie in Duitsland meerdaags wil beschikken over mobiel internet, is het best af met een lokaal bij elke ALDI-vestiging aan te schaffen SIM-kaart in Duitsland en opwaardeerkaarten. Voor twee euro per 24 uur of 15 euro per maand kun je (nagenoeg) onbeperkt mobiel internetten. Deze SIM-kaarten zijn ook te gebruiken om mee te bellen en sms'en. Voor de vereiste registratie (via internet of telefoon) dien je een Duits adres te vermelden. Veel mensen gebruiken daarvoor het adres van een camping, familielid of telefoonwinkel (link 5).

Orange/Carrefour Spanje: Pay-as-you-go

Wie in Spanje meerdaags wil beschikken over mobiel internet kan bijvoorbeeld gebruik maken van een bij elke Spaanse Carrefour-vestiging aan te schaffen en te registreren SIM-kaart (legitimatie vereist).

Voor één euro per dag (incl. 100 MB dataverbruik) kun je mobiel internetten (link 6).

Het aanbod verandert regelmatig! Benut zondig Google Translate of een andere vertaalhulp om de inhoud van anderstalige websites 'enigszins te begrijpen'.

Yess! Oostenrijk: Pay-as-you-go

Hoofer, de Oostenrijkse variant van de ALDI, biedt via provider Yess! eveneens voordelig prepaid mobiel. Voor 20 euro heb je recht op 2 GB dataverbruik (link 7).

Vragen of opmerkingen?

Vragen, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom met gebruikmaking van een Persoonlijk Bericht (PB-tje) gericht aan 'Marius HRL', via de HCC!forums. Bij voorbaat bedankt voor je reacties!

LINKS

In dit artikel vermelde links:

1. Overzicht buitenlandse aanbieders van prepaid mobile internet: <http://www.hccforums.nl/showpost.php?p=932&postcount=2>
2. Internet op Reis aanbod Vodafone NL: http://www.vodafone.nl/mobiel_bellen/service_en_informatie/internationaal_bellen/vodafone_live_en_internet/internetbundels
3. Mobiel internet via Vodafone Ierland: <http://www.hccforums.nl/showpost.php?p=4001&postcount=2>
4. Prepaid mobiel internet Hutchin3=Drei: http://www.drei.at/portal/de/privat/service/3_like_home/3_Like_Home.html
Aanschaf: <http://www.prepaid-global.de/europa/europe-prepaid-data-sim-card.html>
5. ALDI Talk Duitsland: <http://www.alditalk.de/web/index.php?>
6. Orange / Carrefour Movil: <http://www.carrefour.es/telecom/internet-movil/index.html>
7. Yess! Oostenrijk: <https://www.yess.at/diskont-surfen/>

—●live.linux-gamers.net: “boot 'n play”●—

Henk van Andel

live.linux-gamers.net is een 'live' Linux-distributie. Met alleen spellen. De 'lite' distributie staat bootable op GigaHits 2011-1. Opstarten en spelen maar!

Deze keer wilden we demonstreren dat Linux helemaal niet moeilijk is. En evenmin alleen bedoeld is voor 'gewichtige' zaken. Daarom hebben we gekozen voor een Linux-distributie met alleen spellen.

De keuze is dan beperkt. En distributies met spellen vergen vaak de ruimte van een hele DVD-ROM. En dat is niet leuk voor de meeste gebruikers van de GigaHits. De distributie van live.linux-gamers.net is beschikbaar als DVD-ROM en in een 'lite' uitvoering, waarvoor een CD-ROM volstaat.

Oorsprong

De oorsprong is Duitsland. De bedoeling van live.linux-gamers.net was om tijdens de jaarlijkse Linuxtag (meerdaagse conferentie en tentoonstelling rond het thema Linux en Open Source) een DVD te presenteren met spellen, waarbij de gebruiker geen enkele kennis van Linux nodig heeft of zich zorgen hoeft te maken voor zijn systeem.

Een team werkte hieraan. Een probleem was, het zó te maken dat het op vrijwel elke pc probleemloos werkt. En het team slaagde hierin, waarna besloten werd om het als een live distro te publiceren.

Live.linux-gamers.net is gebaseerd op archELinux, een 'embedded' Linux afgeleid van Arch Linux. Arch Linux staat bekend als een kleine, maar heel snelle, Linux-distributie. Het team is inmiddels sterk uitgedund. Momenteel is Sven-Hendrik Haase de drijvende kracht.

Op de GigaHits is de 'lite' uitvoering van live.linux-gamers.net is geplaatst. Uiteraard bootable, want de leus van de makers is “boot 'n play”. Deze uitvoering bevat eenvoudige spellen, vooral gericht op kinderen. De DVD-uitvoering bevat complexere 3D-spellen en is niet geschikt voor (kleine) kinderen.

Overigens is het ook mogelijk om live.linux-gamers.net bootable op een USB-stick te plaatsen. Dat hebben we niet op de GigaHits gezet, want dat zou de dubbele ruimte in beslag hebben genomen.

Opstarten

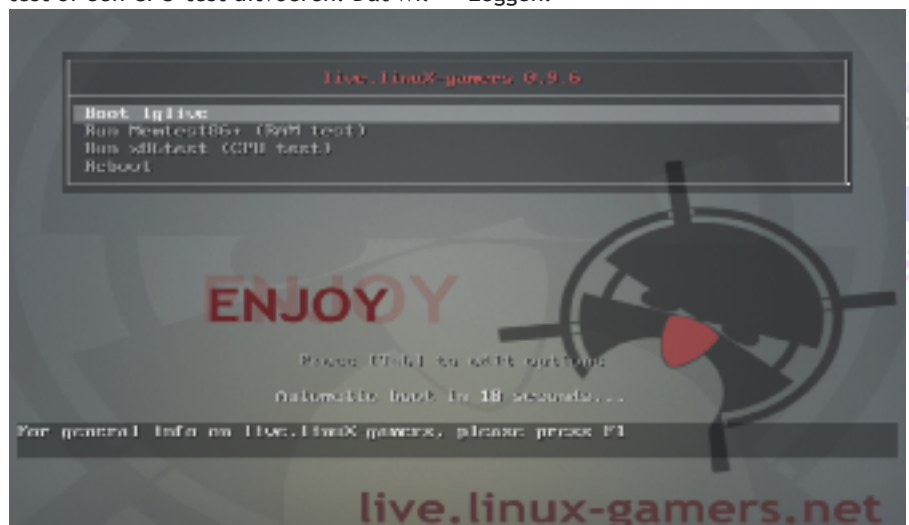
Als je weet hoe je je pc moet opstarten van een CD- of DVD-ROM, is het verder heel gemakkelijk. Dat opstarten moet ingesteld zijn of worden in de BIOS, of bij moderne systemen in het boot-menu dat tijdens het opstarten wordt getoond.

Tijdens het opstarten verschijnt een bootscreen. Je kunt nu een memory-test of een CPU-test uitvoeren. Dat wil

je waarschijnlijk niet, dus druk op de Enter-toets en start meteen 'lglive'.

Het opstarten gaat vrij snel. Maar 'onderweg' krijg je nog wel enige opties. Je kunt de taal van je toetsenbord kiezen. De keuze aan talen is vrij beperkt. Als meerdere geluidskaarten worden gedetecteerd, kun je hieruit kiezen, en ook kunnen er vragen komen met betrekking tot de videokaart.

Eventueel moeten nog videodivers geïnstalleerd worden voor ATI of nvidia. Schrik niet, want als je overal 'ja' op zegt, dan wordt alles voor je gedaan. De drivers staan op de disc. Dat installeren van videodivers heeft vooral te maken met de licenties van de videochipfabrikanten, waar je 'ja' op moet zeggen.

Het begin

Al vrij snel zal het systeem opgestart zijn. Geen vragen over naam en wachtwoord. Je ziet een vrij lege 'desktop' met rechts een rij icoontjes en onderaan een rij icoontjes. Als je met de muis over de icoontjes gaat, worden ze groter.

De icoontjes rechts op het scherm starten diverse nuttige toepassingen op:

- xterm: achter de schermen houdt Slax Linux zich schuil. Afgezien van de zes toepassingen met icoontjes rechts en de 17 icoontjes voor spellen onderaan, kun je geen programma's opstarten. Voor de Linux-diehard is 'xterm' opgenomen: het 'terminal'-venster waar je al die ingewikkelde Linux-toverspreuken in kunt voeren. Doe maar niet!
- Wicd Network Manager: een toepassing om de instellingen van het netwerk zo nodig in te voeren. Een LAN-verbinding wordt automatisch ingesteld, maar dat kan 'overruled' worden. Niet doen. Als je op een beveiligd WLAN (draadloos netwerk) wilt aansluiten, dan zul je hier wat moeten instellen.
- alsamixer: een eenvoudige toepassing voor de instellingen van de geluidskaart
- Xchat: een eenvoudige chat-toepassing
- Arora: een 'lightweight' browser
- Mumble: voice chat toepassing, speciaal bedoeld voor gamers

Bediening

Die moet wel heel eenvoudig zijn. Er zijn geen bedieningsorganen te zien. Zelfs niet voor het uitzetten van het systeem!

Het geheim: rechtsklik van de muis op de desktop (werkt niet in de spellen). Er verschijnt dan een menu, zie screenshot bovenaan vorige pagina. Hier kun je alle spellen en toepassingen starten, het systeem opnieuw opstarten of uitzetten.

De menukeuze 'Hide panels' laat de icoontjes van het scherm verdwijnen. Met 'Show panels' komen ze weer terug. Het laten verwijnen kan nodig zijn als ze problemen veroorzaken.

De 'Release notes' geven nog wat aanwijzingen voor het gebruik. Van belang is hoe je in noodgevallen uit een spel bevrijd kunt worden: Alt-Enter of Ctr-Alt-Backspace, inloggen als 'gamer' en wachtwoord 'startx'.

Het is ook mogelijk om live.linux-gamers.net te 'hosten' op een LAN (netwerk). Niet doen, tenzij je een geavanceerde gebruiker bent met veel systeemkennis.

De spellen

Op de 'lite' uitvoering staan 17 spellen. Als je meer wilt, dan is de DVD-uitvoering beschikbaar met nog eens zo'n twintig spellen (<http://live.linux-gamers.net>).

Dit zijn de beschikbare spellen van de 'lite' uitvoering:

Armagetron Advanced - Tron-like
AstroMenace - space shooter
Blobby Volley 2 - beach ball
Chromium B.S.U. - space shooter
Extreme Tux Racer - downhill racing
foobillard - billard
Frozen Bubble - puzzle
LBreakout2 - Breakout-like, puzzle
LTris - Tetris-like
Neverball - puzzle
Neverputt - minigolf
Osmos (demo) - ambient puzzle
Pingus - Lemmings-like, puzzle
Secret Maryo Chronicles - jump and run

Teeworlds - action
World of Goo (Demo) - puzzle
XMoto - motocross

Opstarten van de spellen doe je door op de icoontjes onderaan het scherm te klikken, of door rechts op de desktop te klikken en uit het menu te kiezen. Om een spel te verlaten, kom je een heel eind met de Esc-toets en de muis.

Verg niet van me om uit te leggen hoe de spelletjes verder werken. Ik laat dat liever over aan de deskundigen. Het viel me op dat mijn kleinkinderen gretig begonnen te spelen. Ze deden allerlei rare grepen op het toetsenbord en met de muis. Er zal ongetwijfeld een systeem achter zitten.

Overige spellen op GigaHits

Spellen vergen vaak veel ruimte. Op de GigaHits 2011-1 staan toch nog zo'n 30 spellen, die relatief weinig ruimte vragen. Veel hiervan zijn voor Linux. Zie verder de GigaHits.

Gratis GigaHits voor kinderen

Opgepast voor (klein)kinderen. Als ze de GigaHits 2011-1 ontdekken, is het snel gedaan met je complete verzameling GigaHits.

Daar heeft CompUsers in voorzien. We hebben 200 extra exemplaren laten persen. Die kunnen abonnees die tevens lid zijn van CompUsers op aanvraag gratis toegezonden krijgen. Maximaal één extra per abonnee, op = op en tot 1 april 2011.

Aanvragen: zie www.CompUsers.nl/eShop.

The Making of GigaHits

Henk van Andel

In de vorige SoftwareBus zijn we begonnen met een serie over de activiteiten van CompUsers. Deze keer is de GigaHits aan de beurt. Een beschrijving vanaf het verzamelen van de software tot en met het persen en de distributie. Met een uitvoerige handleiding voor previewers en de daarbij benodigde software.

Wat hier geschreven is over de GigaHits, geldt -mutatis mutandis- ook voor de andere discitels van CompUsers. Kort vatten we dat samen als 'DiscWare'. In dit artikel houden we het op GigaHits, omdat die titel het best bekend is bij onze abonnees.

Structuur GigaHits

De GigaHits moet in principe op elke computer gebruikt kunnen worden. Zowel onder Windows, Linux, op de 'Mac' en ook andere besturingssystemen. Daarom is de GigaHits opgebouwd op basis van ISO-normen, met als 'computer-Esperanto' HTML als basis, waar iedere pc mee om kan gaan. Verder heeft de menustructuur veel 'Javascript'. Als Javascript - bijvoorbeeld om veiligheidsredenen - in de browser is uitgeschakeld, volgt een foutmelding.

Voor de GigaHits is steeds vaker ook 'Flash' nodig om video's af te kunnen spelen. Hiervoor hebben de meeste browsers een plug-in geladen. In de toekomst met HTML-5, zijn plug-ins wellicht niet meer nodig, maar nu wordt nog ruzie gemaakt over wiens standaard vast ingebouwd moet worden.

De informatie en de programma's staan op de GigaHits in een 'vaste' mappenstructuur. Meestal staan in het derde niveau de programma's, met als benaming van de map de naam (en versie) van het programma. Alle gegevens die van belang zijn voor een programma, staan in deze map. Als een programma verplaatst wordt, dan verhuizen alle bijbehorende gegevens dus mee.

Er is ook een map 'MenuData' met gegevens die van belang zijn voor de presentatie van het menu en de informatie. Alle verwijzingen naar MenuData gebruiken 'relatieve adressering'. Er staat in HTML dan zoiets als `'../..../MenuData/.....'`, waarbij `'../..../'` eigenlijk zegt: 'ga drie niveaus omhoog'.

Bij 'harde' adressering zou er iets staan als: `'D:\MenuData\.....'`. En je begrijpt dat als de DVD-drive toevallig de letter 'E' heeft hier niets van terecht komt. En bovendien snappen niet-Windowssystemen niets van `'\'`.

Opstarten GigaHits

Windows systemen kunnen de GigaHits automatisch opstarten. Daarvoor wordt het programma 'MenuBox' gebruikt, dat behalve voor een leuk 'smoeltje' ook voor een aantal controles zorgt. MenuBox zal als browser Internet Explorer gebruiken. Ook als je die anders nooit gebruikt. Zelfs ook als je denkt dat je de Internet Explorer uit Windows hebt gesloopt. Want de wezenlijke bestanddelen maken deel uit van Windows en kunnen niet verwijderd worden!

Internet Explorer vertoont vaak veiligheidslekken. Houd hem daarom altijd (redelijk) up-to-date. Niet alleen voor de GigaHits, maar er zijn ook andere toepassingen die - vaak zonder dat je het in de gaten hebt - de Internet Explorer toepassen. De GigaHits zal overigens alarm slaan als een te oude versie van de Internet Explorer wordt opgestart.

Linux kan programma's niet automatisch opstarten. Hiervoor is in de 'root' van elke GigaHits het bestandje 'Start.html' opgenomen. Als je hierop dubbelklikt, zal in bijna alle systemen dit bestand opgestart worden in de als

standaard ingestelde browser. Ook onder Windows. Opstarten in een andere browser is in principe geen probleem.

Hoe dan ook, de GigaHits zal tegenwoordig altijd een 'chromeless' venster van de browser opstarten. 'Chromeless' wil zeggen: zonder de overbodige menubalken en 'toolbars' die nuttige ruimte op je scherm nodeloos verslinden. Zoiets als de Google Chrome browser standaard in huis heeft en momenteel door steeds meer browsers wordt nagevolgd. Het geopende venster zal nagenoeg de volle hoogte van het scherm zoeken, maar heeft een vaste breedte (om te voorkomen dat de layout van de Previews geweld wordt aangedaan).

Overzicht werkproces

De GigaHits komt tot stand volgens een vastomlijnd stramien, ingepast in de planning van de SoftwareBus:

- Verzamelen software
- Maken Previews
- Nabewerken en controle
- Maken menu-structuur
- Aanpassingen per uitgave

Enige wetenswaardigheden over Previewen

Als Previewer breng ik behoorlijk wat tijd door achter de computer en probeer ik zo veel mogelijk informatie te verzamelen. Het is veel knip- en plakwerk, waarvan ik naar eigen idee de beste resultaten ga gebruiken.

De taal is vaak een bijkomend probleem; ik weet dat de voorkeur van de redactie is om in de Nederlandse taal te publiceren. Dit valt echter niet mee; vaak zijn de programma's alleen verkrijgbaar in de Engelse of Duitse taal en heeft naar mijn idee vertaling in het Nederlands weinig zin. Wat moet je met een Nederlandse vertaling als je de desbetreffende talen niet kan lezen? Dan kun je sowieso het programma niet gebruiken.

De uitvoering van de Previews gaat nogal eens gepaard met de nodige tijdsdruk. In het algemeen probeer ik de mij toegewezen Previews over de periode van ontvangst tot terugzending in de beschikbare dagen te plannen. Met andere woorden een aantal per dag/avond. Als het lekker loopt ga ik vaak gewoon door en kan ik de Previews eerder als verwacht opsturen; dit geeft dan weer wat verlichting voor de eindredactie.

Het leuke van dit 'werk' is dat je vaak zelf ook hele leuke programma's tegenkomt om uit te proberen. Uiteraard test ik de gepreviewde programma's niet en als ik wel eens nieuwsgierig ben test ik altijd in een 'virtuele machine', dit om 'vervuiling' van mijn computer te voorkomen. Als het programma voor mij waardevol is, dan installeer ik het.

André de Vries

- Pre-mastering
- Testen en malware controle
- Maken glassmaster en stempels
- Persen en verpakken
- Distributie

Deze aspecten komen hieronder uitgebreider aan de orde.

Verzamelen software

Per GigaHits worden ongeveer 500 nieuwe programma's (of significante updates) uitgebracht. De grote bron daarvoor is uiteraard het internet, maar ook allerlei publicaties en suggesties van gebruikers. Een interessant programma wordt meteen gedownload.

Om relevante en nieuwe software te verzamelen is een redelijke dosis kennis van computers en software nodig. Om bovendien dubblures en opnemen van hetzelfde programma op opeenvolgende GigaHits te vermijden, komt bovendien een goed geheugen van pas. Google helpt hierbij, omdat reeds bezochte links een afwijkende kleur krijgen. Totdat je van systeem wisselt en ook Google alles vergeet ...

Daarvoor kun je ook een systeem bedenken. Dat moet er ook voor zorgen dat bijvoorbeeld 'PDF Maker 1.0' en 'pdf_maker_1.0.0' geïnterpreteerd worden als zijnde identiek.

Welke slimme ICT-er/programmeur gaat deze uitdaging aan en wil zoiets voor de redactie van GigaHits maken?

Maken Previews

Van elk programma wordt een 'Preview' gemaakt. Een redelijk vast omlijnd model met de basisinformatie van het programma. In de Preview wordt ook een link naar de website van het programma opgenomen, zodat gebruikers desgewenst snel toegang hebben tot meer informatie.

Eerst wordt van de programma's een lege mappenstructuur gemaakt. Dus zonder de programma's, maar wel met een 'lege' Preview, dus alleen het sjabloon. De Previewers krijgen ieder een 'pluk' werk op, elk een deel van de mappenstructuur. Meestal in batches voor de werkverdeling.

Met de lege mappen en de Preview-sjablonen gaan de Previewers aan de slag: het invullen van het Preview-sjabloon. Niet intypen, maar door 'knippen en plakken', vaak zelfs nog sneller door 'sleuren en pleuren', vanaf internet. Hiervoor wordt een What-You-See-Is-What-You-Get (WYSIWYG) HTML-editor gebruikt. Momenteel is dat het gratis Open Source KompoZer, dat voor Windows, Linux en Macintosh beschikbaar is. En alle drie deze systemen worden door de Previewers gebruikt!

De nodige informatiebron is de webpagina van het te previewen programma. Die vind je meestal snel met de naam (en versie) van het programma met Google. Om die uit de mappenstructuur te 'peuteren', hebben we een handig programmaatje (ClipName).

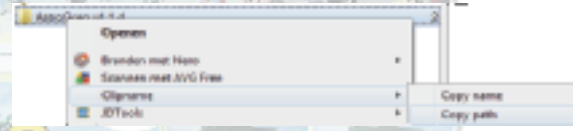
Ook plaatjes worden in de Previews opgenomen. Die worden meestal ook van de website van het programma afgehaald d.m.v. 'sleuren en pleuren'. Dat gaat heel snel.

Als een Previewer zijn 'huiswerk' klaar heeft, dan wordt het 'ingepakt' (zip of rar) en per e-mail teruggestuurd naar de GigaHits-redactie. Al met al is het Previewen een leuk, leerzaam en gezellig werkje. En het gaat ook vrij snel.

Momenteel is een team van ongeveer tien Previewers actief. Dat mogen er meer worden, want vele handen maken licht werk. Bovendien willen sommige Previewers wat meer tijd gaan besteden aan wat uitgebreidere beschrijvingen van programma's in de SoftwareBus. Binnenkort starten we met een introductieavond om wat kennis en vaardigheden over te dragen. Ook enkele huidige Previewers zijn beschikbaar voor training van nieuwe Previewers, voor zover de weg zich niet vanzelf wijst.

Op de GigaHits 2011-1 staat een (te) uitgebreide Handleiding voor Previewers, zie '+ Making of GigaHits', bedoeld als

'naslagwerk'. Ook staan de twee nodige programma's KompoZer en ClipName daarbij. Wat oefenmateriaal kun je hier downloaden: www.ProgrammaTheek.nl/Oefenmateriaal.zip. Probeer het ook eens en stuur een e-mail aan DiscTeam@CompUsers.nl voor vragen of hulp.

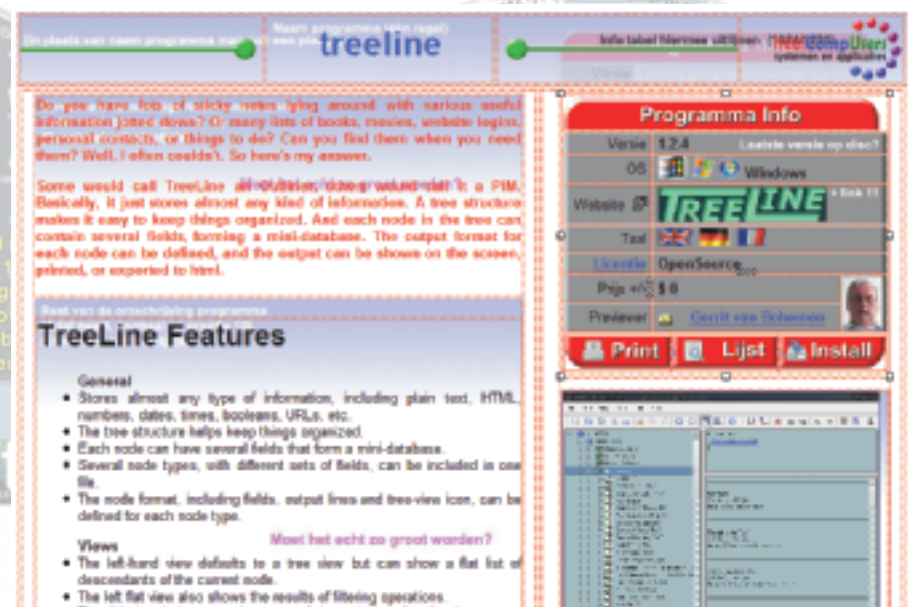
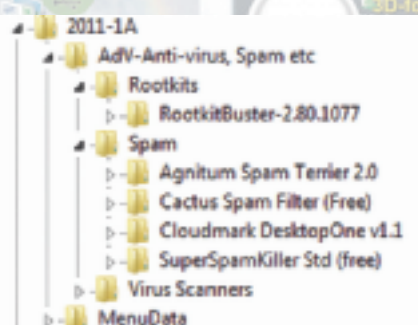

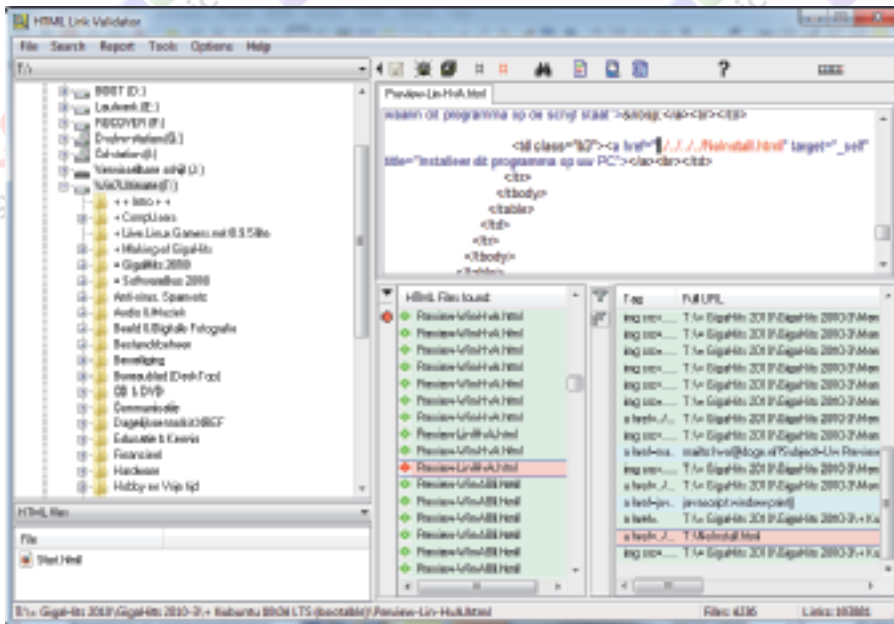
Nabewerken en controle

Het verdere werk gebeurt bij de eindredactie. Dat zijn een aantal kleine klusjes, maar bij elkaar is het toch een redelijke hoeveelheid werk. Ook hier zoeken we nog wat aanvulling op het team (info: DiscTeam@CompUsers.nl, liefst met je telefoonnummer).

Het nabewerken en de controle van de Previews bestaat uit het volgende:

- Op een aantal plaatsen in de Preview-sjablonen staat voorlopige informatie, die met een simple 'search & replace' vervangen wordt door de juiste code. Deze code staat niet in de sjablonen, omdat die de Previewers alleen maar zou hinderen. Het gaat met name om het automatisch vergroten van plaatjes als je er met de muis over gaat.
- De 'Install'-knop in de Previews moet nog gekoppeld worden aan het programma. Nog handwerk, maar er is een handige tool waarmee het programma alleen naar een icoontje op het scherm gesleept hoeft te worden. Ook hier is nog potentieel voor verdere automatisering. Wie gaat ons daarbij helpen?
- Ook de beste breiester laat wel eens een steek vallen. Dat kan dus ook gebeuren bij de Previewers. En soms komt het voor dat informatie vanaf een website wordt binnengesleept die niet verdraagzaam is met de

Previews of die ongewenst is. Daarom worden alle Previews visueel gecontroleerd. Voor zo'n 500 Previews een hele klus, maar het gaat vrij snel in de browser, nadat een (voorlopige) menustructuur is aangebracht.

- Wat je daarbij vaak niet kunt zien, zijn foute links in de HTML-code. Links naar informatie die niet bestaat of websites die er niet (meer) zijn. Dat wordt gecontroleerd met behulp van het programma 'HTML Link Validator'. Eventuele correcties kunnen snel gemaakt worden, omdat dit programma een ingebouwde editor heeft. Hiervoor is enige kennis van HTML nodig.

Maken menustructuur

Je kent vast wel de menustructuur van de GigaHits. Je klikt ergens links, en rechts verschijnt de Preview van het programma. Aan de linkerkant zit een vrij krachtige boomstructuur. Het lijkt allemaal erg ingewikkeld om te maken.

Maar dat valt wel mee. Het is een klusje van enkele minuten met het programma SiteXpert, dat het werk voor je doet: een heleboel HTML/Javascript-code genereren. Op een soortgelijke manier wordt binnen enkele minuten het indexeren voor de 'zoekmachine' verzorgd door het programma Search Engine Studio. Beide zijn kostbare programma's, maar er is een probeerversie verkrijgbaar (www.xtreeme.com).

Aanpassingen per uitgave

Voor elke GigaHits moeten de juiste benamingen en (achtergrond)plaatjes aangebracht worden. Een klein klusje. De achtergrondplaatjes corresponderen met de voorkant van de SoftwareBus. En met de opdruk van de GigaHits. Het maken van dit 'artwork' wordt professioneel gedaan door Coen van Roekel.

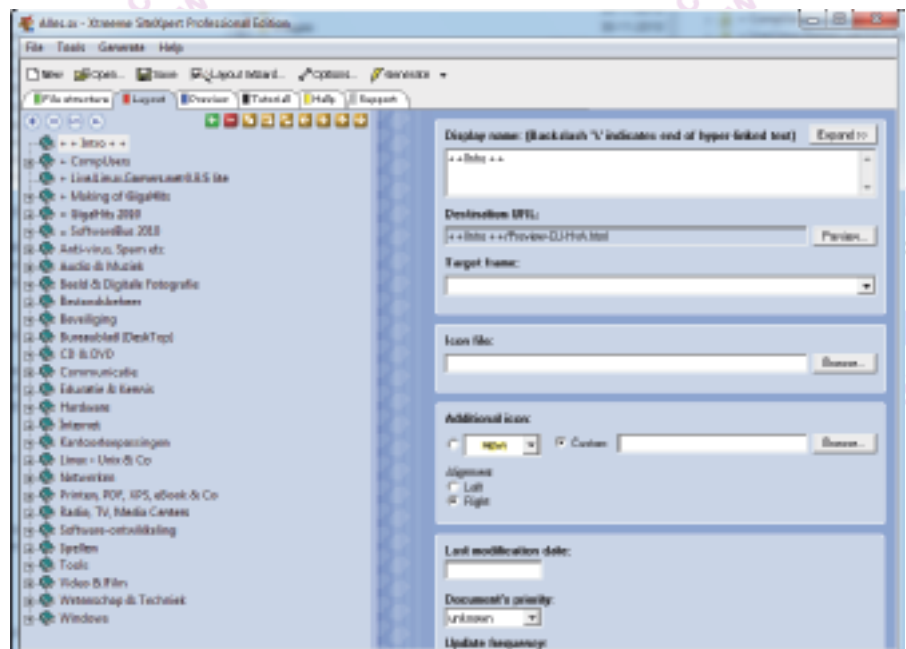
Gezien de creatieve en accurate manier waarop hij dat doet, mag dat ook wel eens gezegd worden.

Pre-mastering

Alle gegevens zijn nu gereed en staan op een harde schijf. Maar het is de bedoeling om er een DVD-ROM van te maken. Er moet dus een DVD-R 'gebrand' worden. Of op zijn minst moet een 'iso'-bestand aangemaakt worden.

Daarbij is er een complicatie. Meestal is de GigaHits 'bootable', soms multi-bootable (mogelijkheid tijdens booten te kiezen welk systeem moet opstarten). Dan staat er ook nog vaak een video op, die ook in de huiskamer op de DVD-speler moet kunnen werken. Een zogenaamde 'mixed mode'-DVD: video en data.

Het maken van dit soort DVD's gaat boven de pet van huis-tuin-en-keuken programma's zoals Nero. Bovendien moet

vaak rekening gehouden worden met een specifieke Linux-structuur. Daarom worden de iso-bestanden meestal gemaakt op een Linux-machine met het programma 'mkisofs'.

Testen en malware controle

Eerst wordt getest met behulp van het verkregen iso-bestand. In een 'virtuele machine' wordt het booten getest. En de menustructuur wordt getest in een virtuele DVD-drive. Uiteindelijk wordt ook een DVD-R gebrand voor de algehele eindcontrole. Totdat alles goed (b)lijkt te zijn.

Om virussen op de GigaHits te voorkomen, wordt gewerkt op een 'beschermde' computer achter een virusscanner. Aan het eind wordt het geheel door een 'in the cloud' scanner gehaald. Nog steeds geen 100% zekerheid, er kan altijd een virus tussendoor glippen dat de virusscanners nog niet kenden. Voor zover bekend is dat nog nooit voorgekomen, maar het gevaar ligt op de loer.

Soms komen er wel meldingen van de gebruikers over een virus. Deze worden altijd zeer ernstig genomen en gecontroleerd. Tot nu toe bleken dat 'false positives'. Dat kan een interpretatiefout zijn van een virusscanner. Maar soms geeft ook de aard van een programma daar aanleiding toe. Bijvoorbeeld een programma dat wachtwoorden 'herstelt', of een programma dat diep ingrijpt in het systeem, maar toch geen kwaad in de zin heeft.

Glassmasters en stempels

De grote persers hebben vaak zelf een afdeling glassmastering. De kleinere persers maken meestal gebruik van een onafhankelijk glassmasteringbedrijf.

Glassmastering (foto Elsässer)

Gezien de afstand is het opsturen of brengen van een DVD-R geen goede optie. Daarom wordt het iso-bestand van ca. 8,5 gigabyte met (Win)RAR opgeknipt in delen en met een snelle internetaansluiting (kabel) binnen drie uur overgebracht naar de FTP-site van de glassmastering in Zuid-Duitsland, de firma Elsässer.

Het maken van een glassmaster is een tijdrovend karwei. Eerst worden de bitjes op een fotogevoelige glazen plaatje gezet. Na etsen en wat andere bewerkingen is het eindresultaat metalen stempels, die gebruikt worden door de perserij. Twee per dual-layer DVD, voor de twee laagjes die op elkaar geplakt worden.

Enkele disc-persen (foto Osswald)

Persen en verpakken

Het persen gebeurt door de firma Osswald in de buurt van Stuttgart. Zij produceren per dag 150.000 CD's plus 150.000 DVD's. Osswald doet dit nu een aantal jaren voor CompUsers, tot volle tevredenheid. Stipte afspraken (dat verwacht je ook in Duitsland), soepel in de omgang en prima kwaliteit. Per productie krijgen we hooguit enkele klachten over mispersingen.

Het persen gebeurt in principe in drie arbeidsgangen:

- Het persen zelf gebeurt in een machine onder 'clean room' omstandigheden. Er gaan korreltjes plastic in en er komen DVD's uit. Het persen en op elkaar plakken van de lagen gebeurt dus allemaal in die ene machine. In feite zijn er drie lagen: de twee lagen met informatie en de 'B-kant' waarop later het label wordt geprint.
- Het bedrukken gebeurt ook in één ma-

chine. Vijfkleurendruk: een witte ondergrond en daarop de kleuren cyaan, magenta, geel en zwart om vierkleurendrukwerk op te bouwen. Er zijn twee mogelijkheden: zeefdruk en offsetdruk. Omdat er gedetailleerde plaatjes op de GigaHits staan, wordt gebruikt gemaakt van offsetdruk.

- Verpakken. Voor de GigaHits is dat een simpele onbedrukte 'venster-envelop'. Voor de andere titels laten

Zeefdrukmachine (foto Osswald)

we vaak kleurige kartonnen insteekhoesjes maken, die overigens in Oostenrijk geproduceerd worden.

Distributie

Osswald levert de GigaHits af bij onze drukker Senefelder in Doetinchem. Daar worden ze ingepakt in plastic folie, samen met de SoftwareBus en wordt het adres erop 'gespoten'. Dan wordt alles afgeleverd bij de firma Sandd in Apeldoorn, die daarna alles bij de abonnees bezorgt.

De distributie vergt weleens wat organisatie en overleg, maar kent verder voor CompUsers geen zorgen. Het loopt door professionele mensen op roletjes.

Dank aan medewerkers

Na zo'n 30 jaar software distributie mogen de mensen op de achtergrond best eens speciaal bedankt worden. Zij blijven vaak op de achtergrond. De Previewers zijn de laatste jaren wat beter zichtbaar geworden door o.a. een naam en een fotootje. Soms werken zij ook mee tijdens een CompUsers-bijeenkomst en vooral ook tijdens de HCC!dagen. Bij het uitwerken van de principes

Verpakkingsmachine (foto Osswald)

hebben enkele vrijwilligers van Comp-Users een grote rol gespeeld. Van hen noemen we speciaal Inge Wolters, Bas van den Dikkenberg, Ruud Uphoff en Hans Lusing.

We willen graag verder en zoeken daarom extra mensen voor diverse functies. Mede om een aantal posten dubbel te bezetten voor eventuele calamiteiten. Leuk en dankbaar werk, waar je vaak de deur niet eens voor uit hoeft.

Voor extra informatie, vragen en suggesties mag je altijd een mailtje sturen aan DiscTeam@CompUsers.nl. Liefst met je telefoonnummer, zodat we je kunnen bellen voor overleg.

Medewerkers gevraagd

Voor het maken van de GigaHits en andere 'discware' van CompUsers komen we graag in contact met vrijwilligers voor:

- Previewers (binnenkort start een introductieronde)
 - Algeheel coördinator
 - Eindredactie
 - Verzamelen software
 - Ontwikkelaars (met kennis HTML, etc. en/of programmeren)
- Bijna alles doe je lekker thuis en in je eigen tempo.

CompUsers heeft een vrijwilligersbeleid. Gemaakte onkosten worden vergoed.

Vraag eens nadere inlichtingen: DiscTeam@CompUsers.nl

Zet er liefst je telefoonnummer bij, zodat we ook telefonisch kunnen overleggen!

De ideale camera

Piet Baaijens

Fotograferen en filmen met één toestel?

In dit artikel worden twee camera's vergeleken die dat beide kunnen. Gaat fotograferen en filmen met één toestel goed samen? Om de vraag te beantwoorden ga ik na hoe beide camera's werken en wat de mogelijkheden ervan zijn.

De eerste is een videocamera of camcorder, de Canon HV30. Deze heb ik gekozen omdat ik er zelf een bezit. Dit model bestaat al een paar jaar. De tweede is een fotocamera, de Sony A55. Volgens het tijdschrift Time is de Sony A55 een van de beste uitvindingen van het jaar 2010. Het toestel bevindt zich daar in goed gezelschap, want de iPad staat ook in het rijtje. Het is een soort spiegelreflexcamera met de mogelijkheid om te filmen.

Voor de vergelijking had ik ook andere camera's kunnen kiezen; het gaat in ieder geval om modellen in het hogere segment voor consumenten. De Canon HV30 is niet meer te koop; de vergelijkbare HV40 kost ongeveer 850 euro. Voor eenzelfde bedrag koop je de Sony Alpha A55, inclusief de 18-55 mm standaardlens. De Sony A33 is een eenvoudiger uitvoering; deze is in grote lijnen identiek en zo'n 100 euro goedkoper. Het zijn richtprijzen, want er is niks zo veranderlijk als de prijs van dit soort elektronische gadgets.

De Canon HV30 en de Sony A55 zal ik eerst aan je voorstellen. Daarna ga ik wat dieper op de techniek achter de Sony A55 in. In de vergelijking probeer ik na te gaan of 'twee in één' altijd de beste oplossing is.

Tenslotte ben ik nieuwsgierig. Met de meeste digitale camera's kun je een filmpje maken. Mijn vraag: wat doe je met deze filmpjes? Bekijk je ze op de computer of tv, ga je ze misschien eerst op de computer bewerken? Zet je ze op internet? Ik wil daar een artikel over schrijven als er voldoende reacties komen. Vragen, opmerkingen en reacties kun je sturen naar mijn e-mail adres: ps.baaijens@xs4all.nl.

De videocamera, Canon HV30

Onlangs heb ik een tweedehands videocamera gekocht, een Canon HV30. Het is mijn eerste kennismaking met video. De camera werkt met MiniDV-tape en is als zodanig van een langzaam uitstervende soort. Want deze tapes raken ouderwets; modernere videocamera's werken bijvoorbeeld met een harde schijf of een SD-kaartje als opslagmedium.

De voorkant van de Canon HV30 met het LCD-scherm naar voren gedraaid

Waarom heb ik voor dit model gekozen? Dat heeft te maken met de grootte en het formaat van de bestanden en de eisen die dat bij het bewerken van video aan de computer stelt. In de hoogste stand maakt de camera HDV (High Definition Video)-films. De 1080i video-beelden kunnen met een resolutie van 1920x1080 pixels op HD-televisies vertoond worden.

Met MiniDV-tape is het bewerken van film eenvoudig. Programma's voor videobewerking kunnen goed met dit formaat omgaan en stellen niet zo hoge eisen aan de computer. Tape is goedkoop en je kunt er een uur mee opnemen in een hoge kwaliteit. Het is wel lastig om op de band snel scènes op te zoeken en het kopiëren naar de PC duurt lang. Videocamera's met een harde schijf of een SD-kaartje zijn wat dat betreft in het voordeel.

De achterkant van de camcorder

De HV30 heeft een kleine beeldsensor, daarom kan de camera zo klein gebouwd worden. In dat opzicht lijkt deze op een compact camera. Op het onderwerp beeldsensor kom ik later nog terug.

De lichtsterke zoomlens heeft een bereik van 44-440 mm (35mm equivalent). Dat is wat weinig groothoek, maar er is een groothoek-converter te koop. Naast een ingebouwde microfoon zijn er

aansluitingen voor een externe microfoon en een koptelefoon. Het LCD scherm is uitklapbaar en er is bovendien een elektronische zoeker. Verder heeft de camera beeldstabilisatie.

Bij consumentencamcorders is er een beperkt aantal instellingen mogelijk, veel dingen regelt de camera zelf. Zo kan de gebruiker de sluitersnelheid, de iris (diafragma) en de gevoeligheid (ISO) niet apart en handmatig instellen.

De camera heeft een aparte stand voor fotograferen. De foto's zijn maximaal drie megapixels groot, wat nogal weinig is, en worden op een SD kaartje opgeslagen. Je kunt ook tijdens of na het filmen foto's halen uit de opname, maar die zijn wat kleiner.

De fotocamera, Sony A55

De Sony Alpha A55 lijkt op een spiegelreflexcamera. Op het toestel passen alle Sony Alpha-lenzen en flitsers. Dat is erg prettig, want na verloop van tijd heeft je verzameling lenzen soms al meer gekost dan de camerabody. Het toestel heeft een grote APS-C-beeldsensor met 16,2 effectieve megapixels. De beeldstabilisatie zit in de body, dit helpt om onscherpe foto's te voorkomen. Voor de opslag van foto's en films worden SD-geheugenkaartjes gebruikt.

Sony Alpha A55 met de 18-55 mm standaardlens

Op het gebied van fotografie kan de camera zo'n beetje alles wat bij een toestel in deze prijsklasse hoort. Als extra kan de camera erg snel achter elkaar foto's maken. Daarnaast is het toestel relatief klein en licht. Wie meer

met zijn opnames wil doen, kan zich uitleven met de ingebouwde GPS. Of met de 'Sweep Panorama' instelling, waarmee je een panoramafoto maakt door de camera heen en weer te bewegen.

Het LCD-scherm kan omlaag gekanteld en gedraaid worden. Dit is handig als je de camera niet dicht bij je oog kunt houden, bijvoorbeeld als je boven je hoofd fotografeert. Daarnaast heeft de camera een elektronische zoeker.

Het uitgeklapte LCD-scherm met daarboven de zoeker

De camera kan in verschillende formaten filmen; ook hier wordt in de hoogste stand 1080i gebruikt. De opslag vindt dan in het AVCHD formaat plaats. De bewerking ervan op de computer is wat lastiger dan die van HDV. Voor het filmen is er een aparte knop. De ingebouwde microfoon pikt snel het geluid van de focusmotor op. Een externe microfoon helpt dat te voorkomen.

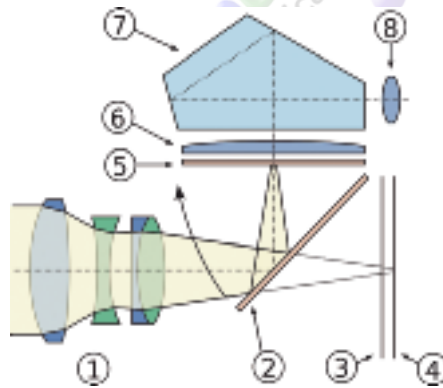
Sony A55 lijkt op een spiegelreflexcamera

De Sony A55 camera heeft veel eigenschappen gemeen met een spiegelreflexcamera. Hoe werkt zo'n camera? Het ontwerp komt uit de tijd van de kleinbeeldfilm en de doka. Deze camera is standaard niet geschikt voor het maken van films. Met de meeste analoge en digitale spiegelreflexcamera's kun je dan ook prachtige foto's maken, maar geen video's.

Wat zijn de belangrijkste kenmerken van een echte digitale spiegelreflexcamera in vergelijking met een compact camera?

- nauwkeurige zoeker waarbij je echt door de lens kijkt;
- verwisselbare lenzen;
- grote beeldsensor;
- toehoren, zoals lenzen en externe flitsers.

Hoe werkt een spiegelreflexcamera bij het fotograferen? De tekening toont de weg van het licht via het objectief (1), de weerkaatsing door de spiegel (2) en de projectie op het matte instelglas (5). Via een lens (6) en het pentaprisma (7) bereikt het beeld de zoeker (8). Dit is

De doorsnede van een spiegelreflexcamera (bron: Wikipedia)

de stand als je op zoek bent naar een foto.

Tijdens de opname klapt de spiegel omhoog, het diafragma sluit zich, de sluitert (3) opent en het beeld wordt geprojecteerd op de film of sensor (4), hetzelfde beeld dat eerst zichtbaar was in de zoeker. De foto is nu gemaakt.

In de tekening ontbreken enkele belangrijke elementen, de AF (AutoFocus)-sensor voor het scherpstellen en de sensor voor de lichtmeting. Die sensors krijgen altijd licht via de spiegel.

Wat zijn de voordelen van een spiegelreflexcamera bij het fotograferen? Hierboven zijn al een aantal eigenschappen genoemd waar een compact camera niet over beschikt. Daar komt er nog een bij: met een spiegelreflexcamera kun je foto's maken waarbij het onderwerp scherp is, maar de achtergrond niet. Dat heet een 'kleine scherptediepte'. Dit is een wat ingewikkeld begrip, maar een plaatje zal het verduidelijken.

Een kleine scherptediepte (bron: Wikipedia)

De beeldsensor van een digitale spiegelreflexcamera is veel groter dan die van een videocamera of een compactcamera. Deze eigenschap maakt de kleine scherptediepte mogelijk. Zeker in combinatie met bepaalde lenzen en een grote diafragmaopening.

Professionele filmcamera's hebben deze mogelijkheid ook; kijk maar eens naar een dichtbijopname in een tv-film. Dat verklaart de belangstelling van amateurfilmers voor het filmen met een spiegelreflexcamera. Ze willen graag video's schieten die er als echte films uitzien. Ieder voordeel heeft ook hier een nadeel: bij een kleine scherptediepte

neemt bij het filmen de kans toe dat het onderwerp onbedoeld onscherp wordt.

Filmen met een digitale spiegelreflexcamera

Sinds twee jaar kan het: filmen met een spiegelreflexcamera. Er zijn verschillende soorten digitale camera's op de markt gekomen waarin bepaalde eigenschappen van de spiegelreflex overgenomen zijn, maar die toch anders in elkaar zitten. Er moeten dan ook wat zaken opgelost worden.

Bij het fotograferen klapt de spiegel heel kort omhoog en gaat dan weer snel terug. De fotograaf kan heel even niet door de zoeker kijken. Bij het filmen klapt de spiegel omhoog en blijft daar voor langere tijd staan en de sluitert staat open. Gedurende die tijd zie je niets meer door de zoeker, maar ook de AF-sensor 'ziet' niks en kan niet meer scherpstellen.

Hoe heeft Sony dat opgelost bij de A55? Deze camera heeft 'live view', waarbij het LCD-scherm en de zoeker voortdurend gevoerd worden met het beeld van de sensor (bij oudere spiegelreflexcamera's zie je alleen een beeld op het LCD-scherm als de foto gemaakt is). 'Live view' is al op veel camera's aanwezig en het is standaard aanwezig op een compact camera. Bij sommige camera's wordt het scherm gecombineerd met een elektronische zoeker. De Sony A55 heeft beide voorzieningen.

Voor het scherpstellen tijdens het filmen zijn er ook oplossingen bedacht. Eén daarvan zit in de Sony A55 camera. Of beter gezegd, deze camera is min of meer om de oplossing gebouwd. Met de komst van de elektronische zoeker kan het pentaprisma vervallen. De grote truc van Sony is het gebruik van een lichtdoorlatende spiegel, waarbij een deel van het licht naar de AF-sensor gaat, bovenin het camerahuis. Deze spiegel is vast ingebouwd en beweegt dus niet meer.

Het grote voordeel van deze constructie is dat Sony voor het scherpstellen het fase-detectiesysteem kan blijven benutten. Dit is een snelle manier van scherpstellen. Andere fabrikanten gebruiken een tweede scherpstelsysteem, dat werkt met het sensorbeeld (contrastdetectie). Die oplossing heeft als nadeel dat het scherpstellen meestal traag gaat. Compactcamera's doen het ook op die manier.

Door het glas van het pentaprisma en de zoeker weg te laten kan de camera kleiner en lichter gebouwd worden. Dat is inderdaad het geval, het scheelt ca. 20%. De Sony-truc heeft als nadeel het verdwijnen van de optische zoeker,

want niet iedereen houdt van een elektronische zoeker. Maar ja, bij sommige Sony-modellen is de optische zoeker toch al erg klein.

De vergelijking

De Canon HV30 is een prima filmcamera en de Sony A55 een uitstekend fototoestel; daar zullen niet veel twijfels over zijn.

Kun je met de filmcamera goed fotograferen? Het antwoord is nee, tenminste als je daar eisen aan stelt. Want lenzen verwisselen is niet mogelijk en je kunt ook niet in RAW fotograferen, om maar wat te noemen. Maar deze camera kan redelijk goede foto's maken.

Is de Sony A55 een goede filmcamera? Ook hier hangt het af van wat je verwacht. De handligging van een echte filmcamera is beter; uiteindelijk is een fototoestel ontworpen om het slechts 1/60 van een seconde stil te kunnen houden. Veel langer kun je niet uit de hand schieten. De Canon HV30 is ook eenvoudiger te bedienen tijdens filmen. Deze verschillen vallen voor een deel weg zodra je niet meer uit de hand, maar vanaf een statief gaat filmen.

Technisch heeft de Canon HV30 ook meer te bieden, zoals de lichtsterke 44-440 mm lens. De standaardlens van Sony heeft een bereik van 27-83 mm (beide omgerekend naar 35 mm equivalent). Deze eenvoudige lens kan tegen meer-

prijs vervangen worden door een groot aantal Sony-lenzen.

'Twee in één' is dus niet altijd de beste oplossing. Maar wil je op vakantie vooral foto-

De vaste, semi-transparante spiegel stuurt een deel van het licht naar de AF sensor

Bij beide camera's valt er bij het filmen niet veel in te stellen voor wat betreft de belichting. De Canon-filmcamera heeft wat meer mogelijkheden om de belichting te regelen; zo is er een ingebouwd ND-filter. Bij de Sony fotocamera kun je losse ND-filters kopen om overbelichting tegen te gaan of om de lens open te houden. Op het gebied van audio zijn de voorzieningen ongeveer gelijk. De troef van de Sony A55 is de grote beeldsensor, die ervoor zorgt dat niet altijd alles scherp in beeld komt.

graferen en zo af en toe een filmpje maken dan is de Sony-camera een aanrader.

Besluit

Bij filmcamera's bedoeld voor consumenten is niet zo veel nieuws te verwachten. Het is een beproefd ontwerp en dat is een voordeel. Spiegelreflexcamera's die kunnen filmen zijn nog niet zo lang op de markt. Deze ontwikkeling zal ongetwijfeld doorgaan.

Verwijzingen

De Canon HV30 of HV40 camcorder

Op CamcorderInfo.com staat een uitgebreide bespreking van de Canon HV30.

Zie: <http://www.camcorderinfo.com/content/Canon-HV30-Camcorder-Review-34401.htm>

Ook van de Canon HV40 is er een test.

Zie: <http://www.camcorderinfo.com/content/Canon-Vixia-HV40-Camcorder-Review-37194.htm>

De Sony A55 camera

Op 'dpreview.com' staat een test van de Sony A55. Er is ook een pagina over de videomogelijkheden, compleet met een paar filmpjes.

Zie: <http://www.dpreview.com/reviews/sonyslta55/page14.asp>

Ook 'imaging-resource.com' heeft een uitvoerige bespreking van deze camera:

Zie: <http://www.imaging-resource.com/PRODS/AA33/AA33A.HTM>

Digifoto Pro heeft een preview met veel plaatjes:

<http://www.digifotopro.nl/artikel/2329718/preview-sony-a55-en-a33-met-doorzichtige-spiegel>

Filmpjes gemaakt met de Sony A55

Een aardig filmpje is 'Lofotens Islands with a Sony a55'. Hierbij is gebruik gemaakt van een aantal lenzen.

Zie: <http://vimeo.com/14826647>

Dit en andere filmpjes vind je met Google, Video's.

DSLR camera's met videofunctie

Een Nederlandstalig overzicht van camera's als de Sony A55 op

http://gathering.tweakers.net/forum/list_messages/1407697/0

Scherptediepte (depth of field)

Zie: http://en.wikipedia.org/wiki/Depth_of_field

Boeken lezen met Linux:

BeBook en Calibre

Nicolaas A. Kraft van Ermel

2010 was het jaar van de tablet en van de e-reader. Het lezen van een e-book gaat prima met Linux. Veel e-bookreaders draaien zelf op Linux, waaronder de BeBook, een apparaat van Nederlandse bodem.

Als e-reader heeft de BeBook een e-ink-scherm. Eigenlijk is dit meer papier dan een scherm; het scherm wordt bijvoorbeeld niet actief belicht, zoals een tft-scherm. Dit maakt het voor de ogen veel rustiger.

Een ander belangrijk verschil met een scherm is dat het beeld niet continu wordt ververs. Dit wordt alleen gedaan op het moment dat de gebruiker 'de pagina omslaat'. Dat betekent dat het ook niet mogelijk is om bewegend beeld af te spelen op de BeBook. Het heeft daar-entegen als voordeel dat de BeBook heel weinig stroom gebruikt, op één accumulering kunnen ongeveer 7000 pagina's worden bekeken. Genoeg voor uren leesplezier!

BeBook

Het scherm heeft een diameter van 6-inch en een resolutie van 600x800 pixels en kan daarop 8-bits aan grijswaarden afbeelden met 200 dpi. Dat maakt dat de leeservaring van de BeBook bijna net zo goed is als van een papieren boek. Als echte bibliofiel mis ik wel de boekenlucht, de emotionele lading die een boek met zich mee brengt. Met 6 inch is het scherm van de BeBook wel behoorlijk kleiner dan de meeste boeken, laat staan een A4'tje.

De BeBook kan een vrij groot arsenaal aan bestandsformaten lezen. Ondersteund worden: pdf (met of zonder drm), mobi (zonder drm), prc (zonder drm), epub (met of zonder drm), lit (non drm only), txt, fb2, doc, html, rtf, djvu, wol, ppt, mbb, chm, bmp, jpg, png, gif, tif. Ingepakte zip- en rar-bestanden zijn voor de BeBook geen enkel probleem en het is ook mogelijk om mp3-bestanden af te spelen. Het kleine scherm maakt dat het vrijwel onontkoombaar is om in te zoomen en dat lukt bij sommige bestanden beter dan bij andere.

Sommige PDF-bestanden kunnen tot 9-niveaus diep worden ingezoomd, bij andere resulteert inzoomen in een onleesbaar bestand doordat de kolommen van het bestand door elkaar worden gehusseld. Echt geweldig werkt dit nog niet. Dat is jammer, want ik moet veel PDF-bestanden op A4-formaat lezen en die moet ik nu nog steeds uitprinten. De boekenlezer komt er veel beter vanaf.

E-books worden in Europa meestal in het epub-formaat geleverd en dat is uitermate goed zoombaar. Het is ook fijn dat de BeBook in staat is om bestanden af te beelden in een ander schrift dan het Latijnse alfabet. Het is zonder moeite mogelijk Russische of Chinese bestanden te lezen. Het internetgeheugen van 512 mb is groot genoeg om een paar duizend boeken in op te slaan, en mocht er onverhoopt toch nog meer ruimte nodig zijn, dan is het mogelijk om het geheugen uit te breiden met een SD-geheugenkaart.

De bediening van de BeBook geschiedt door middel van een aantal knoppen, en dat gaat eigenlijk heel intuïtief. Jammer is alleen dat de BeBook zo af en toe niet reageert als op een knop wordt gedrukt. Met enige regelmaat komt het voor dat een knop twee keer moet worden ingedrukt om geactiveerd te worden.

Een e-reader zonder inhoud is natuurlijk niets. Boeken waarvan het copyright is verlopen worden zo veel mogelijk verzameld door het project Gutenberg. Liefhebbers van *Tolstoj* kunnen *Anna Karenina* daar voor niets vinden, maar ook de *Max Havelaar*, *Darwins The Origin of Species* en de *Bijbel* zijn daar gratis te downloaden.

Calibre

Op een gegeven moment had ik zoveel boeken verzameld dat het handig was deze op een georganiseerde manier te beheren. Het open sourcepakket Calibre biedt hier mogelijkheid toe. Calibre draait zowel onder Linux, MacOSX als Windows.

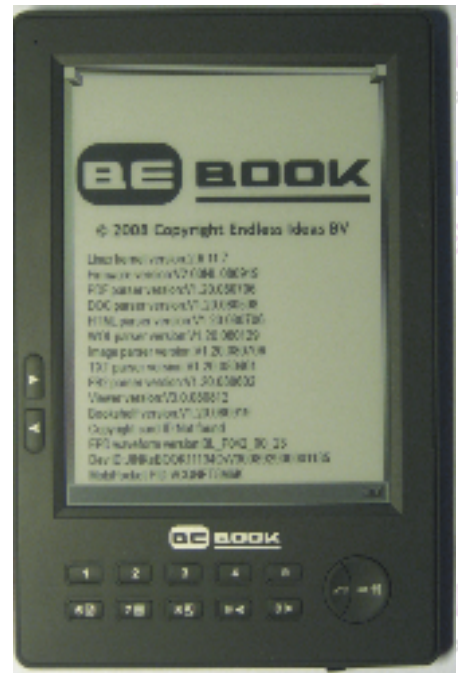
Met Calibre is het mogelijk de digitale bibliotheek te beheren, te ordenen op auteur, genre of uitgever en te converteren naar verschillende bestandsformaten. Op basis van het ISBN-nummer is het bovendien mogelijk Calibre alle informatie over het betreffende boek te laten opzoeken.

Links:

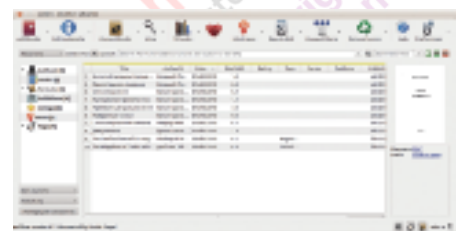
<http://mybebook.com/> - De website van BeBook

<http://www.gutenberg.org> - De website van project Gutenberg

<http://calibre-ebook.com/> - De website van Calibre

Een andere interessante mogelijkheid is om Calibre RSS-feeds binnen te laten halen en naar de e-reader te kopiëren. Zo kan het laatste nieuws van het internet op het comfortabele scherm van de BeBook worden gelezen.

Calibre

De BeBook laat zien dat e-readers nog in de kinderschoenen staan, maar het blijft een veelbelovende techniek, die in de toekomst steeds belangrijker gaat worden en wel eens een even grote revolutie als de drukpers kan worden.

Immers, welke auteur heeft er in het e-readertijdperk nog een uitgever nodig?

ERP-systemen

René Suiker

Straks ga ik uitleggen wat een ERP-systeem is. Maar eerst even een stukje inleiding op dit artikel. We hebben best wel gewikt en gewogen of we dit artikel moesten opnemen in de SoftwareBus. Het heeft alles met computertoepassingen te maken, maar eigenlijk helemaal niets met de computerhobby. Waarom dan wel, waarom dan niet? Daar ga ik kort op in, waarna ik aan het feitelijke artikel ga beginnen.

Een reden om het artikel niet op te nemen is het feit dat nagenoeg niemand voor zijn hobby een ERP-systeem gaat inrichten. Hoewel, niemand is wat overdreven, ik ken al een paar mensen die dit heel leuk zouden vinden.

Er zijn een aantal redenen om het wel te doen. Allereerst, een ERP-pakket is eigenlijk niet veel meer dan een database-toepassing. Alleen wat uitgebreider dan waar de gemiddelde computerhobbyist in heel zijn leven mee te maken krijgt. Een andere reden is, dat een artikel altijd weer ideeën bij anderen oproept, waarmee zij ofwel zelf aan de slag kunnen, ofwel zelf een artikel gaan schrijven, op grond van dit idee. Ten slotte, en niet geheel onbelangrijk, het feit dat er vaak naar gevraagd wordt. Niet zozeer vanuit de gedachte aan een artikel, maar meer bij de diverse samenkomsten. En wie weet hebben sommige mensen er concreet iets aan als ze binnen hun bedrijf aan het automatiseren zijn. Het besluit om het al dan niet te doen is natuurlijk helder, anders was deze inleiding niet nodig geweest.

De auteur

Ik ben al weer een tijdje actief binnen CompUsers en de voorganger, DOS-gg. Daar laat ik wel eens vallen dat ik zelf actief ben binnen de ICT (informatie en communicatietechnologie). Dan houd ik wel eens een lezing, ik begeleid een workshop of ik schrijf een artikel, vaak over webontwerp of wat daarmee samenhangt. Veel verstand heb ik daar echter niet van, maar gelukkig kan ik dat beetje dat ik wel heb ook nog redelijk overdragen, hoewel ook daar natuurlijk niet iedereen het mee eens is. Veel mensen hebben bij een professional in de ICT associaties met ofwel systeembeheerders, helpdesks, programmeurs of webontwerpers. Maar dat doe ik dus allemaal niet. Nadat ik me aan het begin van mijn loopbaan vooral bezig hield met simulatorsystemen (daar valt ook wel eens een artikel over te schrijven) ben ik de laatste 18 jaar vooral bezig met ERP-systemen. Ik help bedrijven bij het invoeren van dergelijke systemen, waarbij ik verschillende rollen kan vervullen.

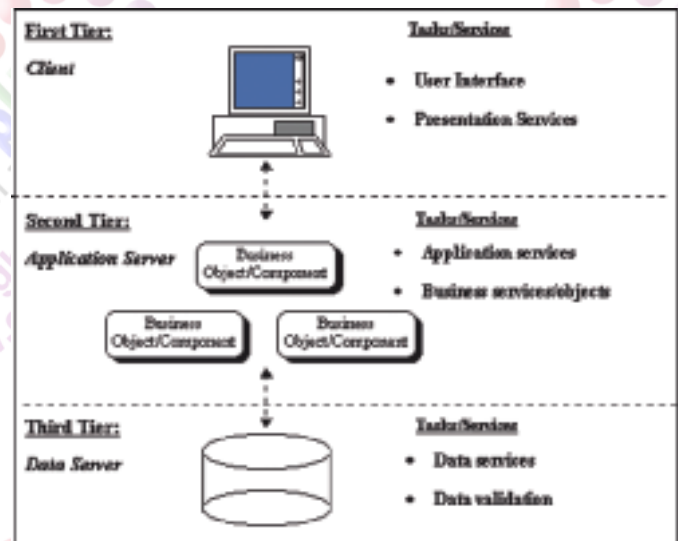
Wat is een ERP-systeem?

ERP staat voor Enterprise Resource Planning. In goed Nederlands komt het erop neer dat je de bronnen van het bedrijf zo goed mogelijk inzet voor het doel van het bedrijf. En met bronnen moet je dan heel breed denken. Zo worden hiermee dus niet slechts de productiefaciliteiten bedoeld, zoals machines, maar ook de mensen in het bedrijf, de grondstoffen en halffabricaten en ook de opslagcapaciteit. Al met al probeer je als bedrijf natuurlijk winst te maken. Dat doe je door producten te verkopen tegen een hogere prijs dan waarvoor je het gemaakt hebt. Door alle kosten af te zetten tegen alle opbrengsten houd je de winst over. Dat is in een notendop de bedoeling van een bedrijf. Een ERP-systeem helpt met name om inzicht te krijgen in wat zich in een bedrijf allemaal af-

speelt en om dat beter onder controle te krijgen. Het is dus een informatiesysteem in de zuivere zin van het woord. Ik ga er verderop nog iets dieper op in, maar eerst even een stukje techniek.

De techniek

Onderliggend wordt het mogelijk voor de computerhobbyisten erg interessant. In de tijd dat ik me in dit vakgebied ging begeven was er een mainframesysteem waarop een grote applicatie draaide. Binnen deze applicatie konden dan een aantal bedrijven door middel van een terminalsessie terecht. Via allerhande beveiligingen werden de gegevens van de verschillende bedrijven afgeschermd, maar in principe was er één computer waarop alles draaide. Tegenwoordig is een ERP-systeem vaak opgebouwd volgens een lagenmodel. Zie afbeelding 1.

Afbeelding 1

Hierbij geldt dat er vaak één database is. Bij heel erg grote organisaties zie je nog wel eens een database per bedrijfsonderdeel, zoals een productdivisie, maar laten we daar nu maar niet bij stil staan. Vaak dus één database, één databaseserver. In deze database zitten zijn de tabellen opgeslagen, waarover straks meer.

Deze databaseserver communiceert dan met één of meer applicatieservers. Zo'n applicatieserver bevat dan de logica van de verwerking. Even een voorbeeld: een verkooporder. Straks ga ik er nog wat dieper op in, maar je kunt je een bedrijf voorstellen dat goederen aan klanten levert. Dit soort transacties moet worden vastgelegd.

Dan wordt uiteindelijk de hele order met alles wat daarbij hoort in de database vastgelegd, maar er komt nogal wat bij kijken om zo'n order vast te leggen. Zo moet je bijvoorbeeld weten en vastleggen wie de klant is. Soms zijn klanten ook

weer bedrijven, waarbij dan de bestellende partij niet direct de partij is die de factuur krijgt, die kan soms naar een centrale inkoop afdeling gaan. Bovendien kan de klant bestellen, maar hoeft niet altijd bij die klant op het 'huisadres' geleverd te worden.

Zo zie je dat je voor één bestelling soms al drie adressen moet vastleggen. En dit is dan nog een eenvoudig voorbeeld. De logica, de volgorde waarin we de gegevens vastleggen en de tabellen waaruit deze informatie moet komen, wordt door de logica in de applicatielaag bepaald. Dan is dit nog eenvoudige logica. Daarnaast worden er door ERP-pakketten ook nog ingewikkelde logistieke berekeningen gemaakt. Denk hierbij aan de berekening van welke spullen ingekocht moeten worden om een compleet productieprogramma mogelijk te maken. Zo'n programma moet dus rekening houden met de voorraad, de lopende orders, zowel inkoop als verkoop, de minimale voorraden die je aan wilt houden, de productieprocessen, zodat je weet welke artikelen je nodig hebt om iets te maken, enz.

Vaak heb je dan ook nog te maken met een aparte presentatielaag, die de gebruikersinterface vormt. Dit is met name opgetreden sinds de introductie van Windows, omdat de gebruiker daarbij steeds meer invloed krijgt op de wijze waarop de informatie wordt gepresenteerd. Met de komst van krachtige pc's is de presentatie zeer mooi en complex geworden. De rekenkracht die hierbij nodig is wil je niet ten laste laten gaan van de applicatieserver, want die heeft het al druk genoeg.

Wat doet zo'n programma nou allemaal?

In feite zorgt het systeem ervoor dat de bedrijfsprocessen geïntegreerd worden. Dat informatie die in een deel van het bedrijf verzameld wordt, op een andere plaats toepasbaar is, zonder dat deze opnieuw ingevoerd hoeft te worden. Zo hebben bedrijven vaak een boekhoudpakket, omdat de boekhouding vaak als een van de eerste activiteiten geautomatiseerd is. Later bedacht men dat het bijhouden van orders in een schrift ook niet heel praktisch was. Er raakte wel eens wat kwijt, er werd wel eens iets onduidelijk geschreven, kortom er ging wel eens wat mis of er kwamen simpelweg te veel orders. Dan werd er een ordersysteem aangeschaft, gebouwd of het werd met behulp van bijvoorbeeld Excel of Access eenvoudig opgezet.

Vervolgens merk je dat, in de markt, de klant eigenlijk geen standaard producten meer wil, maar iets wat precies op zijn behoefte is toegesneden. Zo ontstaan er op één product vele variaties. Neem nou bijvoorbeeld een auto. Stel, je hebt je keuze voor merk en model bepaald, dan ben je er nog niet. Je moet nog bepalen wat voor motor erin moet, je moet nog bepalen in welke kleur je 'm wilt hebben, al dan niet met zonnedak, al dan niet met automaat, noem maar op. Van een eenvoudige auto als een Fiat Panda zijn zo al een paar honderd varianten te verzinnen. En als klant vinden we het niet meer dan normaal, dat we ook die auto krijgen die we besteld hebben. Aan de andere kant willen we er echter ook weer niet te lang op wachten.

Je kunt je voorstellen dat, als je elke auto precies op maat gaat maken, beginnend bij de bestelling en dan bouwend tot hij af is, dat dit nogal arbeidsintensief is. Dan komt de prijs van een Fiat Panda al weer aardig in de buurt van een Spijker.

Om nu iets sneller te leveren, want dat wil de klant, maar wel precies op maat, want dat wil de klant ook, moet je zorgen dat je bepaalde zaken op voorraad legt en andere zaken snel kunt realiseren. Daarvoor moet je dus wel weten wat je verwachte verkopen zijn en je moet weten wat je in voorraad hebt. Dus kwam er een voorraadstelsel en kwam er een systeem om alle varianten in op te slaan. En dan hebben we het nog niet eens over het beprijzen van dit alles.

Wat nu een ERP-systeem doet is het uitvoeren van al deze systemen (of een deel ervan) in één systeem.

Registratie aan de bron

Stel je nu bovenstaande systemen eens voor. Er is een boekhoudsysteem. Daar komt de klant in voor, want daar moet een factuur heen en daar moet een betaling vandaan komen. Op enig moment wil je ook een overzicht hebben van de positie van zo'n klant.

De klant komt ook voor in het order systeem. Met deze partij heb je immers een contract afgesloten, voor de levering van goederen volgens bepaalde condities. Bovendien, de spullen moeten ook nog eens ergens afgeleverd worden. Soms worden ze ook opgehaald, maar vaak worden vanuit een bedrijf goederen verzonden naar de klant.

Stel nou eens dat de klant verhuist, dan wordt daar in het gunstigste geval ook melding van gemaakt. De kans is groot dat het dan ofwel in de boekhouding, ofwel in het order systeem wordt bijgewerkt, afhankelijk met welke afdeling de klant over de verhuizing gecommuniceerd heeft.

In een ERP-systeem leg je de klant centraal vast en kunnen alle processen (afdelingen), die gegevens van de klant nodig hebben, deze raadplegen. Op die manier bereik je dat de informatie in je bedrijf consistent wordt. Bovendien is het ook minder omvangrijk, dan in alle systemen de informatie aanpassen.

Zo'n ERP-systeem brengt dus samenhang in de data in je bedrijf. Daarnaast doet zo'n systeem nog veel meer. In het kader van dit artikel voert het veel te ver om dat allemaal uit te leggen, want dan is de SoftwareBus helemaal vol, dat lukt me echt makkelijk, en dan is nog niet alles verteld. Ik weet ook niet of iedereen daarop zit te wachten, dus ik houd het een beetje beknopt.

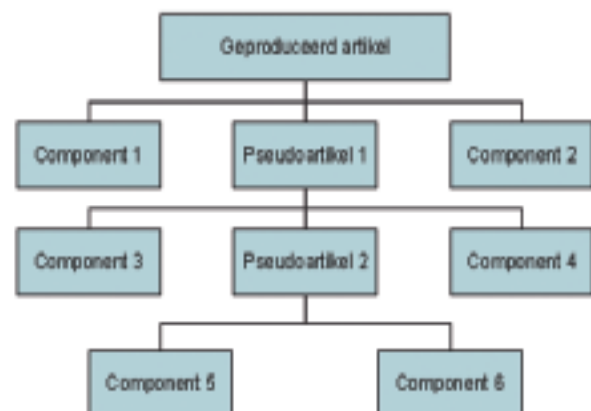
Maar ik ga toch nog wat vertellen, namelijk over rekenen en over integratie.

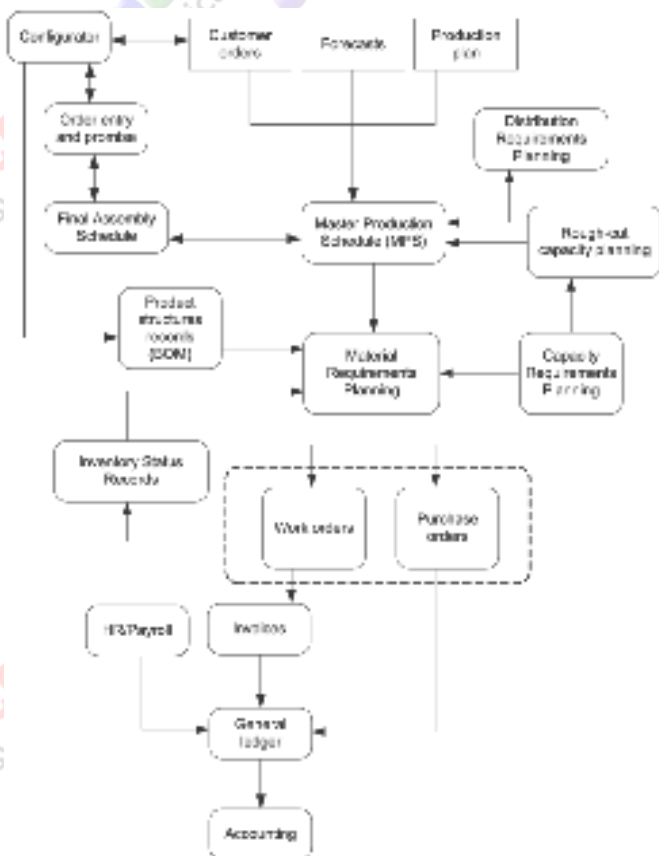
Rekenen

We weten het allemaal, als er iets is, wat een computer goed kan, dan is het wel rekenen. Dat kan die niet alleen nauwkeurig en vaak, zonder dat het gaat vervelen, maar ook nog eens behoorlijk snel. Producten worden steeds complexer, niet alleen technisch, maar ook in de zin van wat er allemaal aan variaties mogelijk zijn. Producten moeten ook allemaal steeds sneller geleverd worden. Het is dus belangrijk dat je op het juiste moment de juiste spullen produceert. En om dat te kunnen doen moet je dus weten wat je nodig hebt en dit op tijd inkopen.

Wat een ERP-systeem kan doen, is bepalen wanneer je wat moet kopen en wanneer je wat moet produceren, om op tijd je eindproduct gereed te hebben.

Hierbij moet je een plan of een prognose ingeven. Verder moet je in een stuklijst (zie plaatje hieronder)

Dit is een heel simpel voorbeeld, maar maakt mogelijk wel duidelijk wat er dan gebeurt. In de stuklijst leg je vast, hoe een product wordt opgebouwd en ook hoeveel tijd een bepaalde stap kost (in feite zit het iets complexer in elkaar, maar voor dit doel houd ik het graag eenvoudig). Om nu volgende maand 100 producten te kunnen leveren, moet je dus zorgen dat je weet wat je hebt (als je er al 110 hebt, hoef je niets te produceren voor deze order). Heb je er maar 20 op voorraad, dan moet je er nog 80 bij verzinnen. Je kunt die 80 misschien kopen, je kunt ze ook maken. Om ze te kunnen maken, moet je zowel de productiefaciliteiten hebben als de bijbehorende grondstoffen. Beide moeten gepland worden. De bijbehorende grondstoffen kan je kopen, maar die wil je misschien ook maken. Vaak zie je dat in een productiebedrijf de bovenste lagen van zo'n stuklijst gemaakt worden en de onderliggende delen gekocht. Op de laag eronder te kunnen produceren, moet je weer kijken wat je aan onderliggende voorraad hebt, anders moet je daar ook van bijbestellen.

Dit soort berekeningen, rekening houdend met dit soort gegevens, dat kan een computer heel goed. Dit is zelfs met een computer wel een tijdrovende klus, maar zonder de computer kan je het helemaal wel vergeten als je een beetje assortiment hebt.

Integratie

Onder integratie versta ik het samenbrengen van de activiteiten en gegevens. Stel je nog even de situatie voor van het bedrijf met de verschillende systemen.

Nu wordt er een artikel verkocht. Dat wordt in het verkoopstelsel geregistreerd. Vervolgens wordt ergens in het magazijn een pakbon gemaakt op basis van de verkooporder. De goederen worden op basis van deze bon uit het magazijn gehaald en (we houden het allemaal heel eenvoudig) naar de klant gestuurd. In het voorraad systeem wordt de voorraad afgeboekt.

Als een klant weer zo'n artikel wil kopen belt hij met de verkoopafdeling. Daar leggen ze vast dat de klant dit artikel wil. Tot zo ver niets aan de hand; dat kan genoteerd worden en de goederen worden een keer geleverd.

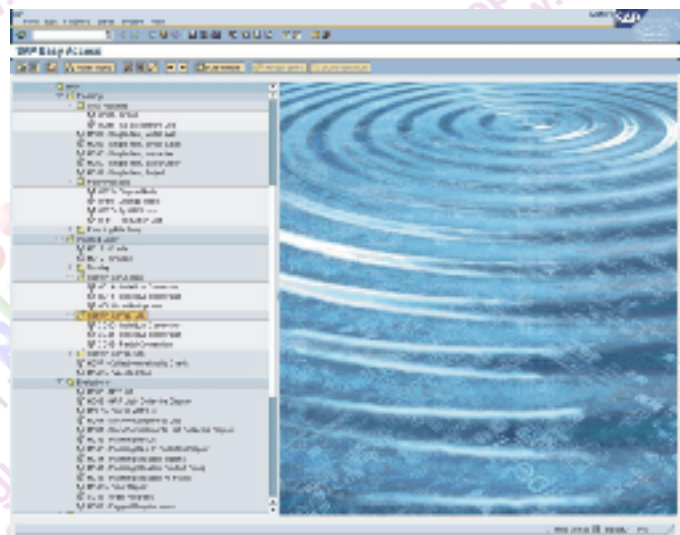
Nu wil de klant ook weten wanneer. De verkoopafdeling moet nu aan het magazijn vragen of het op voorraad ligt, want het magazijn gebruikt het voorraadsysteem. Ligt het er toevallig, dan is het goed, dan wordt het gelijk toegezegd. Ligt het er niet, dan moet met de productieplanning worden gesproken. Die kijken in hun planningsysteem wanneer het geproduceerd gaat worden. Allemaal heel veel met elkaar samenwerken, vragen, opzoeken, enz., en daar gaat in de praktijk vaak iets mis.

In een geïntegreerd systeem zit al deze informatie in één systeem en kan de verkoop afdeling een order boeken en tegelijk zien of het direct leverbaar is, en zo niet, wanneer dan wel.

Daarnaast wordt dan ook meestal gelijk de boekhouding bijgewerkt. Dus, zodra de goederen verstuurd worden, wordt de voorraad, gerelateerd aan die specifieke order, niet alleen afgeboekt van de voorraad, maar wordt tegelijk de grootboekrekening die de handelsvoorraad registreert, bijgewerkt. Ik sla gemakshalve wel een paar stapjes over, maar anders wordt het wel erg complex. Doe ik ook graag, maar daar moet je me voor inhuren.

De database

SAP is een bekend ERP-pakket. Een voorbeeld van het bedieningsmenu zie je in afbeelding 2.

Afbeelding 2

SAP is wel een erg uitgebreid pakket, dit geeft een beeld van hoe zo iets er nu uitziet. In zo'n systeemdatabase zitten enige honderden of duizenden tabellen. We maken daarbij onderscheid tussen tabellen voor basis gegevens, transactiegegevens en inrichtingsgegevens. De basis- en transactiegegevens zijn in feite de bedrijfsgegevens. Daarnaast worden ook vaak in dezelfde database parameters opgeslagen waarmee de werking van het systeem beïnvloed wordt. Een willekeurig ERP-systeem kan op veel plaatsen 'getuned' worden, zodat het systeem zich gedraagt zoals jij dat wilt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan wat de basisvaluta van het systeem is, of in welke taal het systeem moet werken, maar ook op wat voor manier de voorraad gewaardeerd wordt of hoe de verkoopprijs wordt bepaald.

Om een klein beetje op de samenhang van zo'n database in te gaan, geef ik een sterk vereenvoudigd voorbeeld van een verkooporder. Voor de order is benodigd een orderkop, waarin die zaken worden vastgelegd die voor de hele order gelden. Bijvoorbeeld, met welke partij je de order hebt afgesloten. Deze partij, de klant, moet in de meeste gevallen bekend zijn, en dus ook al in een relatietabel zijn opgeslagen. Aan een order hangen regels waarin die zaken staan die de klant wil hebben. Het is namelijk een beetje onzinnig om

per artikel een andere order aan te maken. Dus heb je aan een orderkop een aantal orderregels hangen. In die orderregels worden weer verwijzingen opgenomen naar de artikelen, die weer in de artikeltabel staan. Ook de verkoopprijs wordt in de orderregel vastgelegd. Om deze te kunnen bepalen zijn bepaalde hulptabellen nodig. Hier komt dus een stukje inrichting kijken. Je kunt voor elk artikel één prijs vastleggen, of voor elke klant een specifieke prijs. In de meeste bedrijven geldt dat één artikel voor meerdere prijzen verkocht kan worden, o.a. afhankelijk van

mensen erop gezet wordt. Die moeten samen de benodigde acties uitvoeren om ervoor te zorgen dat de organisatie er straks mee kan werken.

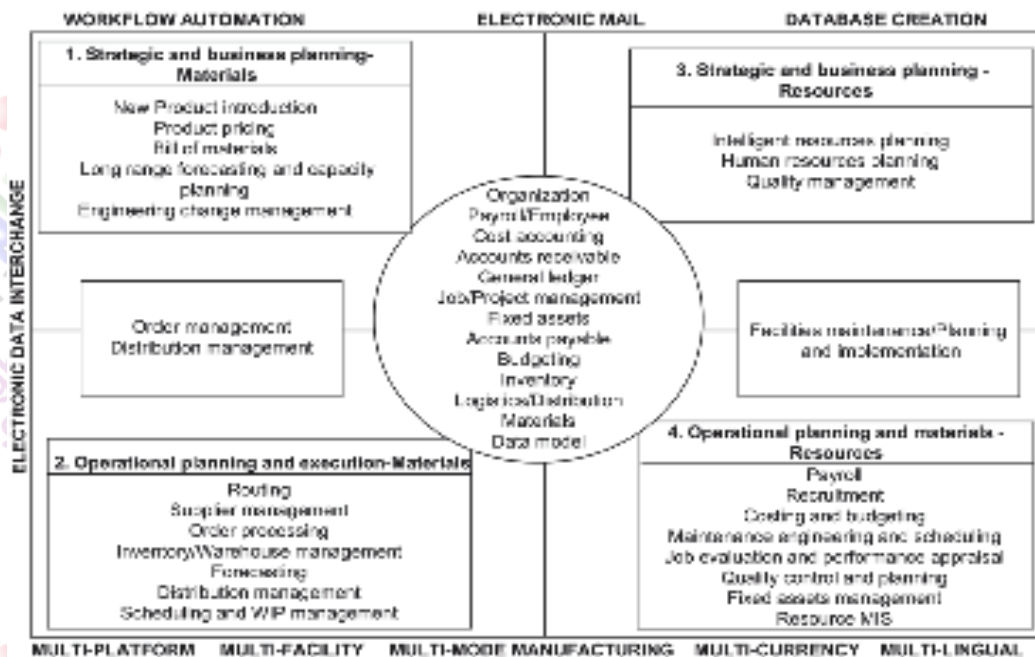
De activiteiten worden gepland, ze worden bestuurd en ze worden uitgevoerd. Vaak moet ook voor zo'n systeem andere infrastructuur worden aangeschaft. Dit moet ook allemaal gepland en geïnstalleerd worden. Het besturen van zo'n heel project is een proces op zich, waar ze dan ook een projectleider op zetten.

Daarnaast wordt als het wel goed gaat (en dat gebeurt niet altijd, lees de vakbladen of zelfs de kranten er maar eens op na) heel veel gedocumenteerd. Veel van wat het systeem voor een bedrijf moet doen kan door middel van de parameters worden ingesteld; vaak ook is er nog maatwerk benodigd: extra programmatuur die gemaakt wordt om met het pakket samen te werken.

Als alles geleverd is, moet het ook goed getest worden. Het systeem gaat gebruikt worden om een heel bedrijf te besturen. Als het hele systeem stilstaat omdat er bijvoorbeeld geen papier meer in een printer ligt, dat kan een bedrijf zich niet veroorloven.

Naast de bepaling van wat het systeem moet doen, is er ook veel werk nodig om te zorgen dat bepaalde mensen bepaalde taken kunnen uitvoeren en weer andere mensen andere taken. Dan komen we op het gebied van rollen en autorisaties. Een heel vak op zich.

Daarnaast moet nog geregeld worden dat de gegevens uit de huidige systemen geconverteerd worden naar het nieuwe systeem. Zo'n conversietraject is vaak een project op zich. Vaak gaat het niet in één keer goed en zijn een aantal proefconversies nodig. Daarvoor moet binnen het projectplan dan wel weer tijd worden ingeruimd.

hoeveel er tegelijk besteld worden, wie er bestelt, wanneer er besteld wordt, hoe snel er geleverd moet worden, en zo voort.

Wat doe ik er nu mee?

Je kunt je hopelijk voorstellen dat dit een uitgebreide computertoepassing is. Het gaat de hobbysfeer flink te boven, hoewel ik in dit vakgebied ook veel plezier beleef. Het invoeren van zo'n systeem in een organisatie is een hele belevenis, waar soms maanden, soms ook jaren tijd in gaat zitten. De organisatie kan dat eigenlijk nooit helemaal op eigen houtje. De leverancier van het pakket of een partnerbedrijf helpt een klant bij het invoeren van zo'n systeem. Dat invoeren gaat in een aantal fasen, waarbij aan zowel de leverancierskant als de kant van de organisatie een team

Slotwoord

Een ERP-systeem is een bijzonder boeiende computertoepassing. Het is in feite een databaseapplicatie, alleen van een omvang die de hobbysfeer te boven gaat (de benodigde infrastructuur trouwens meestal ook). Zo'n systeem speelt een cruciale rol in de bedrijfsvoering van veel bedrijven. Het inzetten van zo'n systeem is een zeer gespecialiseerde klus, die ook behoorlijk in de papieren loopt. Maar het is wel een boeiende klus, met heel veel interactie met alle lagen van de onderneming. Ik heb nu een heel beknopt en heel sterk vereenvoudigd beeld gegeven van zo'n ERP-systeem en van wat er allemaal bij komt kijken. Bij wijze van experiment dus toch eens in een hobbyblad. Wie weet brengt het je toch op ideeën in de hobbysfeer. Ik praat er graag een keer over op een van de gebruikersdagen.

12x PCM voor € 39,-

Iedere maand leest u in **PCM** het laatste nieuws over producten en ontwikkelingen, tips & trucs, workshops en natuurlijk heel veel producttesten op het gebied van hardware, software en internet.

HET EERSTE JAAR
BETAALT U SLECHTS
€ 39,-

Blijvend voordeel voor lezers van CompUsers
Bij verlenging van uw abonnement betaalt u
elk opvolgend jaar slechts € 41,- ipv € 59,50

Kijk voor deze lezersaanbieding op
www.hubstore.nl/compuserspcm

Gratis boeken lezen via Wow! eBook

Piet Baaijens

Een nieuw programma of gadget aangeschaft en dan...
Handleidingen zijn vaak niet voorhanden of te beknopt.
Ga dan op zoek naar een geschikt boek op Wow! eBook.
Grote keuze en nog gratis ook!

Is het downloaden van de nieuwste boeken mogelijk zonder dat daar kosten aan verbonden zijn? Ja, dat kan, en het is niet illegaal! De downloads bevatten bovendien geen virussen.

Zijn er dan geen beperkingen? Die zijn er inderdaad:

- alle boeken zijn in het Engels geschreven;
- de boeken hebben betrekking op slechts één onderwerp: de computer;
- en verder zijn het voornamelijk handleidingen bij programma's.

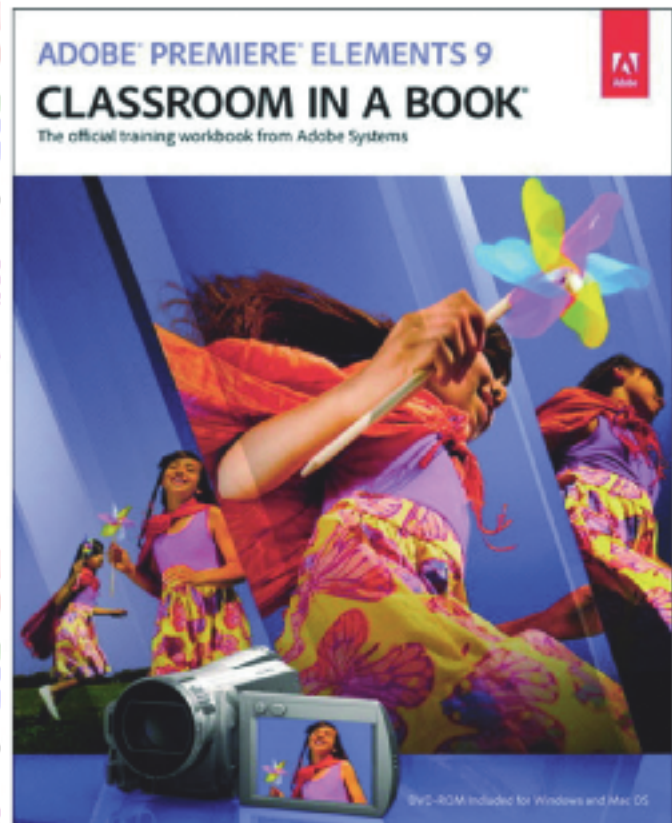
Nog steeds geïnteresseerd? Ga dan naar www.wowebook.com. Als voorbeeld laat ik je zien hoe je aan het boek "Adobe Premiere Elements 9, Classroom in a Book" komt. (Het programma heb ik onlangs gekocht om filmpjes te kunnen bewerken. In de doos zit geen handleiding. Er is ook (nog) geen Nederlands boek voor versie 9 te koop).

Op de startpagina ga je naar de categorie "Designing / Photography, rechts onderaan op deze bladzijde. Onderaan op de nieuwe pagina zie dat er nog wel tien of meer pagina's binnen deze categorie zijn. Ga naar de tweede bladzijde, het gezochte boek staat daar nu bovenaan. Misschien is het straks van plekje veranderd, dan moet je verder zoeken. Het is niet mogelijk om op de website te zoeken op een bepaalde titel.

Via "Continue Reading" kom je op de volledige beschrijving van het boek. Kies daar voor "[NORMAL] - Adobe.Press.Adobe.Premiere.Elements.9.Classroom.in.a.Book.Nov.2010.rar". Dit is de link om het gezochte boek te kunnen downloaden als rar-bestand. Klik op deze link. Je komt dan op een pagina van "hotfile" en als type download kies je de reguliere download. Klik daarop, volg de aanwijzingen en vervolgens komt het bestand op je computer. Pak het bestand uit en je hebt het boek in PDF vorm.

Er worden ook andere mogelijkheden voor het downloaden aangegeven. Die kun je beter niet kiezen, want dan moet je betalen voor de dienst die het bestand op je computer zet.

Waarom biedt de uitgever Adobe Press dit boek gratis aan? Ik denk dat deze het boek onder de aandacht wil brengen. Daar-

om kun je niet zoeken op titel: je wordt geacht al de boeken te bekijken.

Want wat je krijgt is slechts een PDF bestand, het is geen boek dat je in je handen kunt houden. OK, je kunt het afdrukken, maar het bestand bestaat wel uit 320 pagina's. De inkt kost meer dan de uitgave in de boekwinkel. Misschien kun je het op een E-reader lezen, ik heb daar geen ervaring mee. Wat ik er zelf mee doe? Eerst zoek ik een hoofdstuk op waarin ik geïnteresseerd ben en vervolgens druk ik dat af op een zwartwit laserprinter. (Zuinig hè).

Al met al is het een interessante mogelijkheid om de nieuwste computerboeken op je beeldscherm te kunnen zien. Geen interesse in "Premiere Elements 9"? Misschien is "Microsoft Windows 7 In Depth" dan wel wat voor je.

Links:

Website voor (Computer) eBooks: <http://www.wowebook.com>

Premiere Elements 9, Classroom in a book: <http://www.wowebook.com/designing-photography/page/2>

Microsoft Windows 7 In Depth: <http://www.wowebook.com/operating-system/page/17>

Rhino's tips uit HCC!forums

Rein de Jong

Handige tips over:

Draadloze toegangspunten - Het Windows Bureaublad -
Hoe kom je snel bij de Command prompt

Ook nu weer interessante tips gevonden op HCC!forums. Die waardevolle tips wil ik hier graag delen. Alle bijdragen worden hier geplaatst met toestemming van de betreffende auteur(s) op de HCC!forums. Deze keer o.a. een handig programma voor detectie van draadloze netwerken en wat over de Windows 7 desktop. Op HCC!forums staan nog veel meer wetenswaardigheden. Zowel in de HCC!kennisbank alsook in de open forums. Er worden steeds meer interessante vragen gesteld. Antwoorden worden ook gegeven. Meestal wordt de oplossing gevonden. Ook kun je terecht om een vraag voor te leggen aan een Windows 7-expert. Dan ben je één op één bezig met de expert om het probleem op te lossen.

- Marius Hille Ris Lambers beschrijft het programma inSSIDer waarmee je een beeld kunt krijgen, thuis en onderweg, van waar zich draadloze toegangspunten bevinden. Het programma is naast Windows 7 ook bruikbaar onder XP en Vista. zie: <http://www.hccforums.nl/showthread.php?t=828>
- Zelf vertel ik hoe je vanuit de verkenner toch makkelijk kunt overstappen naar de Command prompt. Dan kun je vanuit hetzelfde pad verder werken. zie: <http://www.hccforums.nl/showthread.php?t=138>
- Ruud Uphoff herstelt de plaatjes van de snelkoppelingen op je Bureaublad. Soms staan die er verloren bij. Ruud tovert de plaatjes weer terug. zie: <http://www.hccforums.nl/showthread.php?t=742>

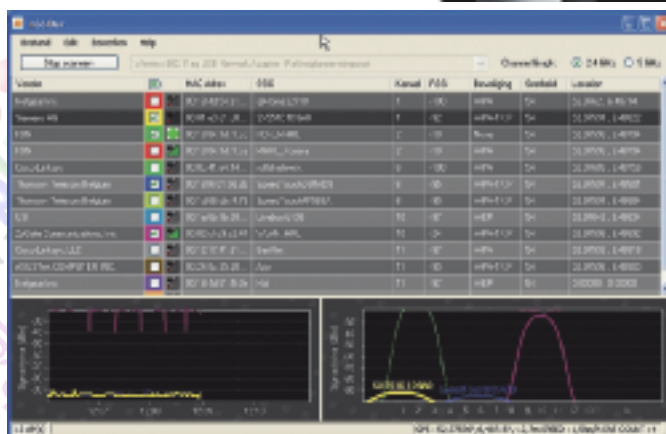
Tot ziens op www.hccforums.nl

HCC!forums: 27-2-2010 -Marius HRL inSSIDer: handige draadloos netwerkscanner

Wie onderweg gebruik wil maken van draadloze netwerken (WLAN), vindt in inSSIDer een handig programmaatje om in beeld te krijgen welke AccessPoints (AP's) er ter plaatse of langs je route in de lucht zijn.

Het - óók Nederlandstalige - freewareprogramma inSSIDer is een veelzijdiger vervanger van Netstumbler (alléén XP) en Vistumbler (alléén Vista). Het geeft niet alleen informatie over welke draadloze netwerken er in de omgeving zijn, maar ook informatie over o.a. beveiliging, snelheid, signaalsterkte, kanaal en (na aansluiting van een GPS-muis) geografische coördinaten van positie bij detectie van een netwerk. Deze gegevens worden getoond in tabelvorm, met de mogelijkheid om te sorteren op de waarden in elke kolom. Een aardige functie is de grafische weergave van de signaalsterkte van de geselecteerde AP's (selectie met vinkjes) . Een grafiek geeft de signaalsterkte van de geselecteerde AP's aan, afgezet tegen de tijd. De andere grafiek geeft de signaalsterkte (in dBm) van de geselecteerde AP's aan, afgezet tegen het zendkanaal.

De signaalsterkte van het ontvangen signaal wordt in de tabel aangegeven als Receive Signal Strength Indicator (RSSI). RSSI levert meetwaarden, die helaas moeilijk tussen WLAN-adapters vergelijkbaar zijn, omdat de makers van de chips in de WLAN-adapters verschillende getallen hanteren voor de aanduiding van de maximale signaalsterkte (voor de liefhebbers: <http://www.wildpackets.com/elements/...gth.pdf#page=5>).

De verzamelde gegevens kunnen worden geëxporteerd in twee formaten: NS1 (Netstumbler) en KML (Google KeyHole Markup Language). Het NS1-bestand kan worden ingelezen met Netstumbler (inSSIDer zelf kan geen bestanden inlezen!). De KML-versie kan worden gebruikt voor navigatie en afbeelding op een kaart.

Dit programma is bruikbaar met Windows XP / Windows Vista / Windows 7 (ook 64-bits).

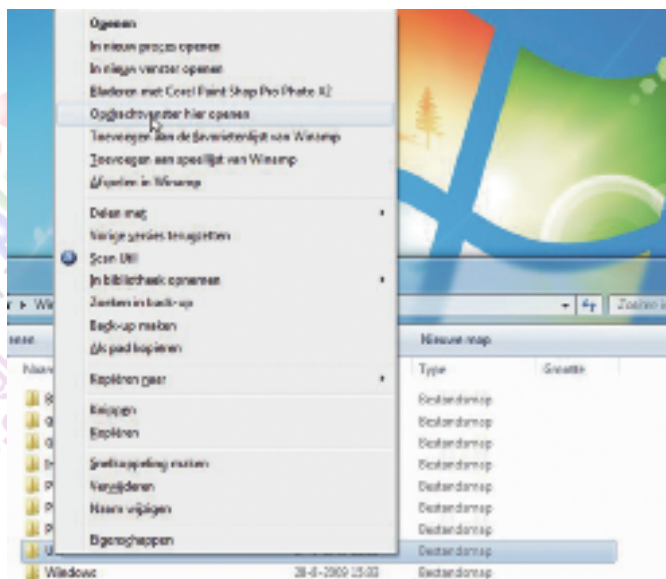
Je kunt inSSIDer hier downloaden:

<http://www.metageek.net/products/inssider>
Veel plezier ermee!

Link: <http://www.hccforums.nl/showthread.php?t=828>

HCC!forums: 1-9-2009 - Rein Opdrachtvenster hier openen

Alleen voor hen die graag vanaf de commandprompt werken. En nee: het is niet een DOS-venster. De lading wordt meer gedekt door:

- Opdrachtvenster (officiële MS vertaling)
- Command-venster
- Commando-venster
- Command-prompt

Het is immers het venster dat wordt gestart door het uitvoeren van CMD.EXE. en dat wordt weer gebruikt om het krachtige PowerShell te kunnen uitvoeren.

Windows XP, met **powertoys** uitbreiding, kende in de verkenner de feature: 'Opdrachtvenster hier openen'. Dit werd gestart door vanuit de verkenner een Opdrachtvenster te openen door met de RMK (RechterMuisKnop) op een map te klikken en dan te kiezen voor de optie 'Opdrachtvenster hier openen'.

In Windows 7 is het terug! (In Vista soms - meeste gebruikers wisten het niet)

Hoewel: verstopt. Om het in het contextmenu getoond te krijgen moet je met de shift-toets ingedrukt met de RMK op de map klikken. Dan staat het in de lijst zoals in de afbeelding wordt getoond.

O ja, wanneer de map een netwerklocatie is, dan zal Win7 automatisch een schijfletter toekennen.

In HCC!forums staat meer over Shift-RechterMuisKnop in dit topic: <http://www.hccforums.nl/showthread.php?p=1270>
Link: <http://www.hccforums.nl/showthread.php?t=138>

HCC!forums: 9-2-2010 - RuudUphoff Pictogrammen herstellen

Ik vrees dat Microsoft het wel nooit voor elkaar zal krijgen elk bestand en elke snelkoppeling altijd en onder alle omstandigheden met het juiste pictogram te tonen. Het probleem kennen we al uit Windows 95 en Windows NT 4.0 en is in alle volgende versies inclusief Windows 7 nog steeds aanwezig.

Onder Windows XP bestaat nog het utility TweakUI dat bij Microsoft is de downloaden. Klik hier. Maar onder Windows Vista en later is dat niet beschikbaar. Toch is het simpel om je pictogrammen weer in het gareel te krijgen. Een kwestie van die cache wissen en de verkenner herstarten. Simpel gezegd dan, want het zijn toch een flink aantal handelingen die je allemaal fout kunt doen.

In het venster hieronder staat een script dat de job voor je doet onder alle versies van Windows Vista en Windows 7. Het werkt overigens ook onder Windows XP Professional.

Kopieer en plak het script in een nieuw tekstbestand. Wijzig de naam van het bestand in ICONFIX.BAT, of download het vanaf het forum of de website van CompUsers als kant-en-klare versie.

Link: <http://www.hccforums.nl/showthread.php?t=742>

```
@echo off
cls
echo.
echo =====
echo                          WAARSCHUWING!
echo  Dit script stopt de verkenner en meldt u af bij Windows.
echo  U moet dus al uw gegevens hebben opgeslagen!
echo  Zo niet, sluit dan nu dit venster!
echo =====
echo.
Pause
cls
c:
if exist c:\users goto vista_7
if exist c:\windows\system32\taskkill.exe goto xppro
:xphome
echo dit script werkt niet voor Windows XP Home Edition
pause
exit /b
:xppro
taskkill /im explorer.exe /f
cd "%userprofile%\local settings\application data"
goto common
:vista_7
taskkill /im explorer.exe /f
cd %userprofile%\appdata\local
:common
attrib -h iconcache.db 1>nul 2>nul
del iconcache.db 1>nul 2>nul
cls
echo.
echo wacht nu ongeveer 10 seconden voor u op een toets drukt.
echo.
echo.
pause
shutdown /L
```

Als CompUserslid is het mogelijk je te onderscheiden van de andere gebruikers van HCC!forums. Na je geregistreerd te hebben op HCC!forums bestaat de mogelijkheid om je affiniteit met CompUsers te tonen. Dit zou je kunnen doen door in je handtekening aan te geven dat je lid bent van CompUsers. De gebruiker Rhino profileert zich al als CompUserslid. Zie ook de kadertekst op pagina 15 in SoftwareBus 2010-5.

GigaHits 2011-1

Henk van Andel

Bij de eerste aanblik van SoftwareBus en GigaHits 2011-1 denk je misschien: 'Huhhhhhh? Spelletjes? Ja inderdaad, spelletjes. In de eerste plaats uiteraard voor de kinderen, want die horen er ook bij. En voor de ouderen willen we demonstreren dat Linux helemaal niet moeilijk is.

Deze GigaHits kan namelijk een Linux distributie opstarten met uitsluitend spelletjes. Slechts met moeite zul je daarachter iets van Linux kunnen ontdekken. En als je dat doet, dan kan ik je verzekeren dat het verder alleen is weggelegd voor de bollebozen op Linux gebied. Maar daar vraag je dan ook echt om.

Deze GigaHits heeft een gevaar. Als de kinderen die in de gaten hebben, dan is je verzameling GigaHits waarschijnlijk niet meer compleet. Ook daar hebben we een oplossing voor, je kunt een extra exemplaar aanvragen (www.CompUsers.nl/eShop), die krijg je dan helemaal gratis toegestuurd. Zo lang de voorraad strekt en tot uiterlijk 1 april.

De gekozen spelletjes-linux is de distributie van live.linux-gamers.net. Deze is heel snel en gaat heel vriendelijk om met allerlei hardware. Ook het opstarten vanaf de DVD gaat pijlsnel. In deze SoftwareBus staat een artikel over live.linux-gamers.net.

Laat ik niet vergeten dat de eerste GigaHits van een kalenderjaar, volgens traditie de gehele voorgaande jaargang van de SoftwareBus bevat. Als PDF, uiteraard. En bovendien ook de gehele voorgaande jaargang van de GigaHits.

Alleen, de programma's hebben we natuurlijk moeten weglaten, die passen er niet op. Maar je hebt hiermee toch een handig overzicht van 2010, want alle Previews staan er wel op.

Verder bevat deze GigaHits bijna 600 nieuwe programma's, een nieuw wereldrecord. We kunnen die hier niet allemaal voorstellen, maar enkele programma's komen hier wat uitgebreider aan bod.

In deze SoftwareBus kun je ook lezen hoe de GigaHits tot stand komt. Daar zit misschien meer achter, dan je dacht. Algemein werk van een aantal vrijwilligers.

En we zouden graag wat 'vers bloed' erbij hebben. Leuke klusjes waar je niet of nauwelijks de deur voor uit hoeft en die je kunt doen als het jezelf het best past. Je leest hierover meer in het artikel 'Making of GigaHits'. Vragen of suggesties hierover kun je mailen aan DiscTeam@CompUsers.nl.

Je kunt ook meteen al aan de slag. Want op deze GigaHits staat ook de rubriek '+ Making of GigaHits'. Met een uitgebreide handleiding voor Previewers. Maar die zul je alleen als naslagwerk gebruiken, Previewers is namelijk vrij eenvoudig en je krijgt het 'huiswerk' voorgekookt toegestuurd. Ook de twee benodigde programma's KompoZer (inclusief een uitgebreide cursus) en het handige hulpmiddeltje ClipName staan in '+ Making of GigaHits'.

Suggesties? Opmerkingen? Verzoeknummers? Stuur eens een mailtje aan DiscTeam@CompUsers.nl.

Mousotron

Mousotron houdt bij welke afstand je muis loopt en hoe vaak je erop klikt. En hoeveel toetsaanslagen je maakt. Het is niet alleen vermaak, het kan ook gebruikt worden om RSI te voorkomen.

Wil je weten wat een ander doet met zijn muis? Dan kan Mousotron je gegevens op internet plaatsen en kun je je prestaties met die van anderen vergelijken.

GigaHits 2011-1: Hardware/Muis/Mousotron 6.0

SlimComputer 1.0

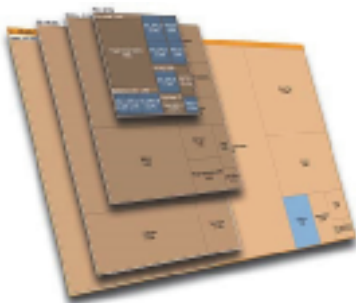

Nieuwe computer gekocht? Vol met software waar je niet voor betalen wilt?

Bezoekers van de CompUserdagen in de Bilt of HCCdigital hebben in 2010 kennis kunnen maken met het fenomeen 'Bloatware' en het programma Pcdecrapifier om die rommel op te kunnen ruimen. Het nieuwe SlimComputer beweert hetzelfde te kunnen.

GigaHits 2011-1: Windows/Tweak en Tune/SlimComputer 1.0

SpaceSniffer

Met de portable tool (dus niet installeren) SpaceSniffer heb je in no time een goed overzicht van de ruimteverslinders op je harddisk. Hoe groter een blok, hoe meer ruimte ingenomen wordt. Klik op een blok en je zoomt in op de gegevens. Het is ook mogelijk te filteren op bepaalde bestanden.

GigaHits 2011-1: Bestandsbeheer/Beheer disks/SpaceSniffer 1.1.2.0

Colofon

De SoftwareBus is het officiële periodiek van de Vereniging CompUsers, maar ook beschikbaar voor HCC-leden en niet-leden. Het blad verschijnt zes keer per jaar. Elk nummer gaat vergezeld van de GigaHits, een DVD-ROM met speciaal geselecteerde software. Uitgever: ProgrammaTheek BV.

Artikelen

De SoftwareBus komt tot stand uit bijdragen door onze leden voor onze leden. Daarnaast heeft CompUsers samenwerkingsverbanden met een aantal uitgeverij van computerbladen. Auteurs voor de SoftwareBus geven impliciet toestemming voor het in het kader van deze samenwerking doorplaatsen van hun artikelen in deze bladen. Uiteraard zal dit gebeuren met vermelding van auteur en bron. Vanzelfsprekend komen eventuele vergoedingen voor deze doorplaatsingen ten gunste van de auteur(s).

Als u als auteur hiertegen bezwaar hebt, dan willen we nog steeds graag uw bijdragen voor de SoftwareBus ontvangen. Geef uw standpunt in dezen door aan de redactie; het wordt uiteraard gerespecteerd. We hopen natuurlijk dat alle auteurs willen bijdragen aan deze vorm van samenwerking.

Abonnementen

Abonnementen kosten per jaar voor CompUsers- en HCC-leden € 15,- voor adressen buiten Nederland: € 21,- per jaar in de EU en € 27,- voor alle andere landen. Niet-leden betalen € 9,- per jaar meer.

Voor visueel gehandicapte abonnees is gratis een elektronische versie beschikbaar; deze mag niet verder verspreid worden; aanvragen: redactie@compusers.nl. Losse nummers: € 5,-. Abonneren en bestellen: www.compusers.nl/eshop

Een abonnement wordt automatisch met een jaar verlengd, tenzij ten minste drie maanden van tevoren opgezegd bij *abonnementen@compusers.nl.

N.B.: De abonnementenadministratie is niet gekoppeld aan de HCC-administratie. Als een abonnee inmiddels geen HCC- of CompUserslid meer is, geldt voor de verlenging de niet-ledenprijs.

Betaling

Liefst per automatische incasso. Bij een andere wijze van betaling wordt € 2,50 extra berekend.

ING-bankrek.nr.: 206202
IBAN: NL13 INGB 0000 206202
BIC: INGBNL2A

Adresmutaties

HCC- en CompUsersleden: adreswijziging naar *abonnementen@compusers.nl én naar ledenadministratie@hcc.nl
Voor overigen: mail het oude en nieuwe adres aan: abonnementen@compusers.nl

Advertenties

Informeer bij de redactie: redactie@compusers.nl

Redactie

René Suiker, hoofdredacteur
Rob de Waal Malefijt, eindredacteur
Ger Stok, coördinator
Rein de Jong, auteur
Ernst Roelofs, auteur

NB: er zijn nog vacatures bij de redactie. Interesse? Mail naar de redactie.

Opmaak: DTP-team CompUsers

Henk van Andel
Henk Heslinga
Dennis van Hoof
Harry van Mosseveld
Frits Schagen
Ger Stok
Rob de Waal Malefijt

Druk: Senefelder Misset - Doetinchem
Ontwerp opmaak: Okker Reclame - Veenendaal
Ontwerp omslag: FIR&E - Wageningen

De truc met de kaart

Ernst Roelofs

Goochelen met kaarten wordt al jaren gedaan door goochelaars en magiërs.

De afgelopen jaren heeft een nieuw type speler het speelveld betreden.

Een speler die gebruik wil maken van de mogelijkheden van de plastic (chip of magnetische) kaart. Deze nieuwe speler speelt het spel niet meer in achtersteegjes, maar vanachter de computer, en lang niet altijd voor het eigen gewin, maar vaak in het belang van het bedrijf waar hij of zij werkzaam is.

Betalen met 'plastic' is al jaren gemeengoed, en niet meer uit het dagelijkse leven weg te denken. Het plastic als hulpmiddel bij het betalen rukt steeds meer op. En ... met de moderne chipkaart kun je inmiddels veel meer dan betalen. Zo kunnen veel mensen zonder kaart niet eens op hun werk komen en ook voor het inloggen op het bedrijfsnetwerk is bij steeds meer bedrijven een smartcard - of hoe die ook heet - nodig. Niet alleen op het werk, ook in de 'boze buitenwereld' rukt de kaart op.

SIM-kaart

Telecom-aanbieders gebruiken al jaren de kleine SIM-kaart om te zorgen dat een mobiele telefoon of UMTS-modem gebruikt kan worden voor hun telecomdiensten. Helaas zijn de voorwaarden de afgelopen jaren almaar verslechterd, met name voor de kleinverbruikers. Als je een prepaid-abonnement hebt, dan moet je nu binnen een half jaar opwaarderen met een minimum bedrag van tien euro, zodat je per jaar minimaal 20 euro kwijt ben aan het instandhouden van een telefoon-nummer. Na dat halve jaar krijg je nog twee maanden (althans bij Telfort) de tijd om op te waarden, anders wordt je nummer onverbiddelijk afgesloten en is je beltegoed vervallen. Kassa voor Telfort (en al die andere aanbieders met gelijke voorwaarden)! Ook bellen naar 112 is er dan niet meer bij. Erg onhandig als je een (oude) mobiele telefoon voor noodgevallen of een speciale functie (b.v. verificatie van transactie-codes bij je bank) achter de hand houdt. Ook bij abonnementen moet je oppassen ervoor te zorgen dat je tegoed niet vervalt of verandert als niet aan bepaalde voorwaarden voldaan is.

Restsaldo

Een relatief nieuwe, lucratieve kaart-truc is de truc met het restsaldo. Deze truc is al langer bekend bij al die instellingen die 'betalen met plastic' verplicht stellen. Er komt altijd een moment waarop de (chip)kaart 'verloren' is. Dat kan zijn omdat de houdbaarheidsdatum verstreken is, je de kaart

niet meer nodig heb omdat je verhuisd bent of omdat je een andere werkgever hebt. In een aantal gevallen is het restsaldo wellicht terug te halen. Daar moet je dan wel de nodige moeite voor willen nemen; vind bijvoorbeeld nog maar eens een postkantoor! Ook bij de meeste bankfilialen ben je niet echt meer welkom voor kleine zaken. Gewoon geld opnemen is er bijvoorbeeld al jaren niet meer mogelijk, wat voor mensen die niet met pin-automaten overweg kunnen een ramp kan zijn. Kortom: winst, naast de behoorlijk gestegen kosten voor bankgebruik. De ouderen onder ons die het pre-girotijdperk kennen, herinneren zich nog hoe er met rente gelokt werd om een rekening te openen. Die tijd is allang voorbij en inmiddels mag je al jaren, ook bij de giro, betalen om je rekening te gebruiken.

OV-kaart

Nieuwe hoofdrolspelers op de 'markt van plastic' zijn de NS en vervoersmaatschappijen met de OV-chipkaart.

Geen gedoe mee met kaartjes kopen. Dat lijkt mooi, maar dat is het niet! Naast de truc met het restsaldo is er het nadeel voor de consument dat er geen controle is; pas bij het uitchecken zie je, als je goed oplet, wat je betaald heb. Van dit nadeel wordt nu al misbruik gemaakt, al zien de vervoersmaatschappijen dat anders. Zo blijken de strippen in een aantal gemeenten voorzien te worden van een opslag die per gemeente kan verschillen. Daarnaast verliest met de komst van het plastic de oude, papieren, kaart z'n functie en ook dat is een flinke meevaler; helemaal omdat mensen die op bezoek gaan in de achterlopende regio's weer een strippenkaart moeten kopen.

Een ander nadeel, wat niet per se een nadeel hoeft te zijn voor de klant, is dat de OV-chipkaart niet met een retour overweg kan. Daardoor zijn de enkele reizen (nu nog) goedkoper. Nog een nadeel is dat er geen kaartjes meer vooraf gekocht kunnen worden. Met de kaartjes is het mogelijk om bij een prijsstijging nog snel een flinke hoeveelheid kaartjes tegen het oude tarief aan te schaffen. Kaartjes die vervolgens nog een jaar geldig zijn na de prijsstijging. Met de OV-chipkaart is dat niet meer mogelijk. Voordeel is wel dat je zo nooit meer met ongebruikte kaartjes komt te zitten.

Voordeel, wederom voor de aanbieder, is dat voorwaarden snel en gemakkelijk doorgevoerd kunnen worden waarbij je als consument het nakijken hebt. Een ander voordeel voor de vervoersmaatschappijen, en jammer voor de privacy, is de schat aan reisgegevens die met de OV-chipkaart vergaard wordt en waarvan je mag hopen dat ze nooit tegen je gebruikt wordt.

De vergeten uitcheck ...

Grootste klapper is echter de truc met de vergeten uitcheck, 4% van de reizigers (1500 per dag) vergeet uit te checken of het uitchecken is niet goed verlopen. De NS vindt dit aantal (onder druk van reizigersorganisaties en overheid) te hoog, maar het voor de NS aanvaardbare aantal van 3% betekent nog steeds dat 3% van de reizigers geconfronteerd worden met een veel te hoge vervoersrekening. Dat kan door eigen slordigheid (vergeten) komen, maar ook door fouten in de verwerking rond overstappen of door systeemfouten, zoals een onbedoeld activeren of het niet kunnen vinden van de paaltjes. Poortjes zijn er amper, maar waarom zou de NS ook? Paaltjes zijn voordeliger en verdienen zich sneller terug ... Het toetje volgt als men, door welke oorzaak ook, het tegoed niet volledig opmaakt (kwijtraakt, niet meer nodig heeft door verhuizen of overlijden). Er zijn namelijk overal oplaadpunten, maar ontladen is ook hier, net als bij de chipknip, niet mogelijk. Bij de Londense Underground bleek het bij elkaar om miljoenen te gaan!